

BinnenBand

jaargang 19 nr 85 - oktober 2014

EEN BAND TUSSEN BINNENLANDS BESTUUR EN DE LOKALE BESTUREN

Regeerakkoord Vlaamse
Regering 2014-2019

BBC: beleidsinformatie voor uw
bestuur

Afslanking provincies, de
Nederlandse aanpak

Bestuurlijk toezicht in Nederland
en Frankrijk

100 Eerste Wereldoorlog,
Vlaanderen herdenkt, ook lokaal

Beleidsevaluatie in de Beleids- en
Beheerscyclus

**Studie: Vlaamse gemeenten
hertekend?**

De implementatie van het
Gemeentedecreet onderzocht

10/14

Vlaanderen
is lokaal bestuur

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

Vooraf

Aan het begin van de nieuwe regeerperiode 2014-2019 lijst het Agentschap voor Binnenlands Bestuur die bepalingen in het regeerakkoord op die van belang zijn voor het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en inburgering en integratie.

Vanuit de Beleids- en Beheerscyclus komen er instrumenten die lokale besturen toelaat hun financieel profiel te bekijken en te vergelijken met gelijksoortige besturen en het Vlaamse gemiddelde.

De BinnenBand maakt ook ruimte voor een studie die nagaat in welke mate het nieuwe Gemeentedecreet haar ambities om "meer bestuurskracht, ruimte, autonomie en slagkracht" voor de gemeentebesturen te creëren, realiseerde. De Grote Oorlog komt in deze maand, waarin talrijke lokale besturen herdenkingen organiseren, ook aan bod.

colofon

BinnenBand
een uitgave van het
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Vlaamse overheid

bestemd voor o.m. de gemeentebesturen,
de intergemeentelijke verenigingen,
de gemeentebedrijven,
de provinciebesturen en de OCMW's

verantwoordelijke uitgever

Guido Decoster, administrateur-generaal
Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

eindredactie

Peter Maes - 02 553 39 68

lay-out

Sylvie Van de Waeter

coördinatie en eindredactie

afdeling Organisatie en Beheer

druk

Mechelse Drukkerijen, Mechelen

Afgiftekantoor Mechelen X

in dit nummer

- 3 Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019: elementen van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Inburgering
- 11 BBC in kaart: beleidsinformatie voor uw bestuur
- 15 Afslanking provincies, de Nederlandse aanpak
- 17 Bestuurlijk toezicht in Nederland en Frankrijk: een korte introductie
- 20 100 jaar Eerste Wereldoorlog: Vlaanderen herdenkt, ook lokaal
- 25 Beleidsevaluatie in de Beleids- en Beheerscyclus
- 28 Vlaamse gemeenten hertekend? De implementatie van het Gemeentedecreet onderzocht

Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019

elementen van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Inburgering

Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 werd op 23 juli 2014 voorgesteld. Het kreeg de titel 'Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan'. Het legt de belangrijke beleidsbeslissingen vast voor de komende legislatuur.

In dit artikel worden uittreksels uit het regeerakkoord opgenomen, m.n. van de passages die betrekking hebben op het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid.

In het volgend nummer van BinnenBand zal een bijdrage verschijnen over de beleidsnota's die minister Liesbeth Homans zal indienen. Hierin legt de minister de klemtonen van het beleid dat zij de komende vijf jaar wenst uit te bouwen.

Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Het eerste hoofdstuk van het regeerakkoord handelt over het binnenlands bestuur en stedenbeleid.

Het drieluik, **Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan**, is volledig van toepassing op de toekomstige organisatie van het Vlaams binnenlands bestuur. Voortbouwend op de interne staatshervorming uit de vorige bestuursperiode geeft de Vlaamse Regering de gemeenten en de steden nog meer vertrouwen en meer verantwoordelijkheid. De Vlaamse Regering versterkt hun bestuurskracht en autonomie. En dus krijgen ze bijkomende bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden.

Hoofdpijnen

De Vlaamse Regering beoogt een overheidslandschap dat bestaat uit sterke steden en gemeenten met meer bevoegdheden en autonomie. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor de burgers. De Vlaamse overheid geeft de steden en gemeenten het vertrouwen en de ondersteuning om met hun eigen klemtonen te bouwen aan het Vlaanderen van morgen. Ze leggen daarbij in de eerste plaats verantwoording af aan hun lokale democratie.

De Vlaamse overheid is een kaderstellende overheid die de grote doelstellingen van het Vlaamse beleid bepaalt.

De gemeenten krijgen het vertrouwen om deze doelstellingen binnen hun eigen lokale context te realiseren en bepalen welke middelen en mensen ze daartoe inzetten. Ze rapporteren niet langer tot op het operationele niveau maar wel op hoofdlijnen. Vlaanderen legt de klemtoon op ex post-controle met als uitgangspunt de nieuwe lokale beleids- en beheerscyclus. Het verzamelen van lokale beleidsinformatie gebeurt in functie van het benchmarken van gemeenten, naar het voorbeeld van de stadsmonitor.

Dit alles vergt een cultuuromslag bij de Vlaamse administratie, die verder evolueert van een controlerende naar een kennisadministratie, een partner van de lokale besturen.

In afwachting van verdere hervormingen, ziet de Vlaamse overheid nauw toe op het naleven van de letter en de geest van het planlastendecreet.

Meer autonomie voor lokale besturen - overnemen Vlaamse middelen en personeel

De Vlaamse Regering kent bijkomende bevoegdheden, taken, autonomie en verantwoordelijkheid toe aan de lokale besturen,

ook in het kader van de zesde staatshervorming. Bij het toekennen hiervan kunnen de gemeenten op hun grondgebied, middelen en personeel van Vlaamse overheidsdiensten overnemen.

Overhevelen middelen bij toewijzing nieuwe taken of bevoegdheden

Elke toewijzing van nieuwe taken of bevoegdheden aan steden, gemeenten en OCMW's gebeurt in overleg met de lokale besturen en gaat gepaard met het overhevelen van de nodige middelen naar het lokale bestuursniveau.

Vergroten beleidsruimte lokale besturen binnen Vlaams reglementair kader

In aangelegenheden waar lokale besturen beslissingen nemen binnen een Vlaams reglementair kader (ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed, leefmilieu, huisvesting...) vergroot de Vlaamse Regering de beleidsruimte van de lokale besturen aanzienlijk. De Vlaamse regels (decreten en uitvoeringsbesluiten) worden herzien zodat ze veel meer dan nu het geval is slechts op hoofdlijnen normeren. Daarbinnen kunnen de lokale besturen zelf hun beleid voeren en leggen ze zelf verantwoording af voor het gevoerde beleid. De Vlaamse Regering engageert zich om, in een paritair (Vlaanderen/lokale besturen) samengestelde commissie, na te gaan op welke terreinen de autonomie van de lokale besturen kan verhoogd worden, met name voor welke concrete bevoegdheden van het lokale bestuursniveau het niet meer of minder nodig is dat Vlaanderen sturend optreedt. Deze doorlichting zal het eerste jaar van de legislatuur georganiseerd worden, samen met gemeenten en provincies, en dient voor 31 maart 2015 tot concrete resultaten te leiden.

'De Vlaamse Regering engageert zich om, in een paritair samengestelde commissie, na te gaan op welke terreinen de autonomie van de lokale besturen kan verhoogd worden'

Meer autonomie op het vlak van interne organisatie

De Vlaamse Regering geeft de steden en gemeenten meer autonomie met betrekking tot hun interne organisatie. Op het vlak van het personeelsbeleid geeft zij de gemeenten en in het bijzonder de grootste steden meer vrijheidsgraden om hun plaatselijke rechtspositieregeling vorm te geven. De Vlaamse Regering erkent de rol van de gemeenten in het syndicaal overleg. Zij maakt mogelijk dat lokale besturen op flexibele manier een beroep kunnen doen op uitzendarbeid. Zij waakt erover dat dienstverlening van lokale besturen aan de burgers neutraal is en als neutraal ervaren wordt.

Schaaldifferentiatie

De Vlaamse Regering differentieert volgens schaal tussen de

grootste steden (+ 100.000 inwoners), de middelgrote gemeenten (+ 25.000 inwoners) en de andere gemeenten. De grootste steden krijgen de mogelijkheid om af te wijken van Vlaamse regelgeving, als dat gemotiveerd kan worden vanuit efficiëntie-oogpunt of de grootstedelijke context, en voor zover in overeenstemming met geldende Europese richtlijnen en verordeningen.

Binnengemeentelijke decentralisatie

De grootste steden krijgen de autonomie om hun binnengemeentelijke decentralisatie te regelen.

Stimuleren vrijwillige fusies van gemeenten

Gemeenten kunnen vrijwillig fusioneren. De Vlaamse Regering stimuleert hen hiertoe door een financiële bonus, en door grotere autonomie en extra bevoegdheden toe te kennen aan de middelgrote steden en gemeenten, en de grootste steden.

Vlaanderen zal samen met VVSG extra ondersteuning bieden door zowel beleidsmatige als organisatorische goede praktijken en voorbeelden te verspreiden.

Vervoltraject regioscreening

Vertrekkend van de in de vorige regeerperiode uitgevoerde regioscreening, wordt de dynamiek van regiovorming versterkt. Het doel is om het aantal intermediaire niveaus drastisch te verminderen en te komen tot zoveel mogelijk samenvallende samenwerkingsverbanden.

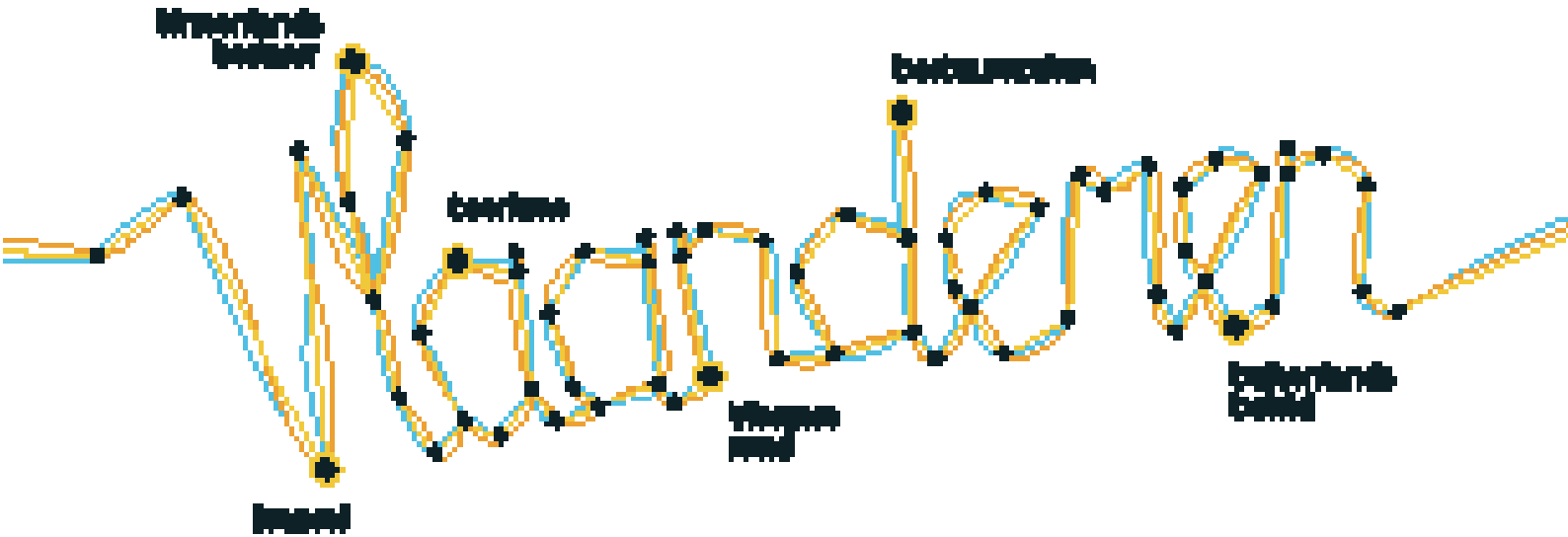
De Vlaamse Regering wil dat de gemeenten de bestaande samenwerkingsverbanden zoveel mogelijk samenvoegen en afstemmen op een regionale schaal.

De Vlaamse Regering zal een kaderdecreet opmaken om alle regelingen waarmee de Vlaamse overheid bovengemeentelijke verbanden oplegt, erkent of ondersteunt, maximaal op elkaar af te stemmen.

Vlaanderen initieert slechts nieuwe samenwerkingsverbanden, indien uit een grondige motiveringsnota blijkt dat de beoogde beleidsdoelstellingen niet binnen een bestaand samenwerkingsverband gerealiseerd kunnen worden.

Afslanking van de provincies

De provincies oefenen niet langer persoonsgebonden bevoegdheden uit. De persoonsgebonden bevoegdheden die hen door sectorale decreten zijn toegewezen (decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid, het decreet van 6 juli 2012 houdende de ondersteuning van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid, het decreet van 6 juli 2012 houdende het Vlaamse cultureel

erfgoedbeleid, decreet houdende de toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen) worden geschrapt.

De provincies oefenen niet langer bovenlokale taken uit en nemen geen gebiedsgerichte initiatieven meer in de steden met meer dan 200.000 inwoners. De provincies zullen de opbrengsten die hun eigen belastingen genereren in steden met meer dan 200.000 inwoners, doorstorten aan die steden.

Rekening houdend met inwonersaantal van elke provincie, wordt het totale aantal provincieraadsleden gehalveerd en het aantal gedeputeerden beperkt tot vier.

De provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing worden geïntegreerd in de basisheffing en hierop wordt een besparing gerealiseerd. Met de opbrengst van deze bijkomende basisheffing financiert de Vlaamse Regering, na aftrek van besparing en van het bedrag dat nodig is ter financiering van de voorheen door de provincies uitgeoefende persoonsgebonden bevoegdheden die overgenomen worden door de Vlaamse overheid en door de gemeenten, de dotaties van de Vlaamse overheid aan de provincies.

Belfortprincipe

De Vlaamse Regering respecteert bij het uitstippelen van haar beleid het Belfortprincipe. De weerslag van regeringsbeslissingen op de organisatie, het personeel, de werking en het investeringsbeleid van lokale besturen wordt telkens nauwkeurig in kaart gebracht.

Lokale besturen regisseur

De Vlaamse Regering hanteert het principe dat lokale besturen, binnen het geldende wettelijk kader, regisseur zijn van het beleid dat gevoerd wordt op hun grondgebied. Dit principe wordt onder meer toegepast in het beleid inzake wonen, buitenschoolse kinderopvang en flankerend onderwijsbeleid.

Administratief toezicht

De Vlaamse Regering gaat verder in het vereenvoudigen van het administratief toezicht. Het goedkeuringstoezicht wordt afgeschaft, het algemeen toezicht (ex post) wordt de norm.

'De Vlaamse Regering hanteert het principe dat lokale besturen, binnen het geldende wettelijk kader, regisseur zijn van het beleid dat gevoerd wordt op hun grondgebied.'

Vlaamse Rand

De Vlaamse Regering houdt vast aan het territorialiteitsbeginsel en aan de status van het Nederlands als bestuurstaal, ook in de faciliteitengemeenten en treedt kordaat op wanneer zij vaststelt dat gemeentebesturen of mandatarissen de taalwetgeving overtreden. Zij blijft de principes die aan de basis liggen van de omzendbrieven van de Vlaamse Regering hanteren bij de communicatie van de overheden met de inwoners in de faciliteitengemeenten: deze gemeenten behoren onverkort tot het Nederlandse taalgebied, en Franstaligen moeten er de taalfaciliteiten waar ze wettelijk recht op hebben uitdrukkelijk aanvragen.

Op basis van haar bevoegdheden om het taalgebruik in bestuurszaken te regelen zal de Vlaamse Regering een decretale regeling treffen voor het taalgebruik bij de opmaak van notariële akten.

Audit Vlaanderen en de lokale besturen

Bij de verdere uitbouw van Audit Vlaanderen wordt, vanuit het single audit principe, rekening gehouden met de bestaande interne auditdiensten in lokale besturen. In gemeenten die beschikken over een onafhankelijke auditdienst die maximaal werkt volgens de IIA-standaarden, beperkt Audit Vlaanderen zich tot een evaluatie van de werking van de onafhankelijke auditdienst.

Digitalisering

De Vlaamse Regering zal intensief investeren in nieuwe mogelijkheden van ICT en interbestuurlijk e-government en de gemeenten ondersteunen in de verdere digitalisering van hun werking, door hen generieke toepassingen en platformen aan te bieden.

Adviesverlening Vlaamse overheid als dienstverlening

De adviezen door de diensten van de Vlaamse overheid worden beschouwd als een vorm van dienstverlening ten aanzien van de gemeenten, voor wie deze adviezen niet langer een opgelegde last of een loutere procedurestap mogen betekenen.

Coördinerende en bemiddelende rol provinciegouverneurs

De Vlaamse Regering bevestigt en versterkt de coördinerende en bemiddelende rol van de gouverneurs, als verbindingspersoon tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen.

Decreet 'lokaal bestuur'

De nieuwe verhouding tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen, wordt verankerd in een nieuw decreet 'lokaal bestuur', dat in de plaats komt van de bestaande decreten (Gemeentedecreet, OCMW-decreet en decreet Intergemeentelijke Samenwerking), en dat resulteert in een verregaande inperking en vereenvoudiging van de bestuurlijke regels, rekening houdend met de voortschrijdende digitalisering. De Vlaamse Regering versterkt daarbij de gemeentelijke democratie, onder meer door het voorzitterschap van de gemeenteraad in alle gemeenten te laten opnemen door een gemeenteraadslid zonder uitvoerend mandaat.

Integratie van OCMW's in gemeenten

De OCMW's worden uiterlijk tegen de start van de volgende lokale bestuursperiode volledig in de gemeentebesturen geïntegreerd (vrijwillig voor de centrumsteden). De Vlaamse Regering werkt modellen uit die de gemeenten bij deze integratie kunnen hanteren (bv. sui generis EVA), zodat ze de taken die ze in het kader van de federale wetgeving moeten uitvoeren kunnen

blijven opnemen. De Vlaamse Regering garandeert alleszins de nodige waarborgen voor de persoonlijke levenssfeer en een neutrale dossierbehandeling zoals die in de huidige bijstandscómités bestaat bij toekenning van maatschappelijke dienstverlening en individuele steun.

De Vlaamse Regering zal overleggen met de federale overheid om hinderpalen voor deze maximale integratie op te heffen.

Evaluatie en aanpassing decreet intergemeentelijke samenwerking

De Vlaamse Regering zal in overleg met de gemeenten, het decreet op de intergemeentelijke samenwerking evalueren en aanpassen. Daarbij krijgen de gemeenten onder meer de mogelijkheid om, met respect voor de Europese regelgeving ter zake, met een private partner in intergemeentelijk verband samen te werken in de sectoren afval en energiedistributie (inzake energie met uitzondering van producenten en leveranciers). De in het huidige decreet opgenomen beperkingen op de doelstellingen zullen versoepeld worden. De provincies treden terug uit de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

'De OCMW's worden uiterlijk tegen de start van de volgende lokale bestuursperiode volledig in de gemeentebesturen geïntegreerd.'

Leidinggebonden nutssectoren

In overleg met de gemeenten, vanuit een streven naar efficiëntiewinst en coherenter beleid op het openbaar domein, wordt een geïntegreerde visie op de leidinggebonden nutssectoren (gas, elektriciteit, water, eventueel ook kabel en riolering) ontwikkeld. De Vlaamse Regering zoekt naar een gepaste bovengemeentelijke schaal om de gemeentelijke participaties in deze sectoren te bundelen.

De Vlaamse Regering zal een decretale basis voor de gemeentelijke participaties in de energiesector creëren (ter vervanging van artikel 180 van de Programmawet van 1994). Tegelijkertijd organiseert zij toezicht op deze participaties door een striktere definiëring van het gemeentelijk belang.

Wijziging erkenningsprocedure erediensbesturen

De erkenningsprocedure voor de erediensbesturen wordt gewijzigd. Voortaan wordt eerst het advies van de Staatsveiligheid gevraagd. Als dat positief is wordt ook het advies van het lokaal bestuur ingewonnen.

Integratie sectorale subsidies in het Gemeentefonds

Volgende sectorale subsidies aan lokale besturen worden in het Gemeentefonds geïntegreerd: lokaal cultuurbeleid, lokaal jeugdbeleid, lokaal sportbeleid, flankerend onderwijsbeleid, be-

strijding kinderarmoede, gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, integratiesubsidies. De verdeling van het totale bedrag dat hierdoor wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds, zal gebeuren overeenkomstig het aandeel dat de gemeenten in 2014 krijgen uit al deze subsidieregelingen samen. De groeivoet van het Gemeentefonds is niet van toepassing op dit bedrag. Voor de gemeenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en voor de faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand blijft de huidige regeling van kracht.

Vereenvoudiging financiële stromen van Vlaanderen naar de lokale besturen

De financiële stromen van Vlaanderen naar de lokale besturen worden drastisch vereenvoudigd en er worden twee fondsen overgehouden: het Gemeentefonds voor de algemene financiering en een Investeringsfonds.

De Vlaamse Regering houdt vast aan de jaarlijkse groeivoet van het Gemeentefonds (3,5%).

Het Stedenfonds wordt afgeschaft en de middelen worden toegevoegd aan de bijzondere financiering voor de centrumsteden van het huidige Gemeentefonds, met respect voor de huidige verhoudingen.

De middelen van het federale grootstedenbeleid, de stadsvernieuwingsprojecten en het plattelandfonds worden gebundeld in een investeringsfonds ter ondersteuning van de lokale investeringen, met respect voor de huidige focus en verhoudingen. Ook hier vergroot de Vlaamse Regering de beleidsautonomie van de gemeenten en beperkt zij de administratieve lasten voor de gemeenten tot het minimum (*ex post* controle). De grootste steden kunnen desgewenst een trekkingsrecht krijgen op Vlaamse investeringsubsidies, waarbij ze hun aandeel autonoom kunnen besteden en beheren (onderwijs, riolering...).

De Eliacompensatie en de middelen van het lokaal pact worden behouden om investeringen in riolering te stimuleren.

Inburgering en integratie

Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering besteedt veel aandacht aan inburgering en integratie van Vlamingen met een migratieachtergrond. Dit blijkt zowel uit de opname van een afzonderlijk hoofdstuk 18 'Inburgering – Integratie', als uit specifieke aandacht voor de doelgroep in diverse beleidsdomeinen en -sectoren én in de eigen organisatie.

Hoofdstuk 18: Inburgering - Integratie

In hoofdstuk 18 stelt de Vlaamse Regering dat de toenemende diversiteit in de Vlaamse samenleving een realiteit is waar ze positief mee aan de slag gaat. Dit betekent dat iedereen wordt uitgenodigd om vanuit zijn of haar eigenheid mee te bouwen aan een Vlaamse samenleving, een gedeelde toekomst, als evenwaardige burgers, met gelijke rechten en gelijke plichten. We gaan uit van wat ons bindt en we bestrijden iedere vorm van discriminatie. Het doel van het inburgerings- en integratiebeleid is tot meer samenhang te komen tussen allen die een gemeenschappelijke toekomst in Vlaanderen hebben, op basis van een gemeenschappelijke sokkel van waarden, fundamentele rechten en vrijheden. Werk maken van inburgering en integratie is dan ook een gedeelde verantwoordelijkheid, van individuele burgers én van de hele samenleving en haar voorzieningen.

Het regeerakkoord zoomt daarom in op een aantal maatregelen om het inburgerings- en integratiebeleid te versterken.

De **hervorming** van het inburgerings- en integratiebeleid wordt zo snel mogelijk uitgevoerd. Door de bundeling van de werking van een groot aantal vzw's in het Agentschap Integratie en Inburgering, realiseert de Vlaamse Regering efficiëntiewinsten die opnieuw geïnvesteerd worden in Integratie en Inburgering. In de werking van het agentschap blijft bijzondere aandacht voor de specifieke context van Brussel. Het agentschap werkt samen met reguliere actoren aan de realisatie van de doelstellingen van het horizontaal integratiebeleid. Personen met een migratieherkomst die niet beroepsactief zijn en een integrale aanpak voor minderjarige nieuwkomers, verdienen bijzondere aandacht.

Het Agentschap Integratie en Inburgering en de steden Antwerpen en Gent organiseren **klantentevredenheidsmetingen** in functie van een optimalisatie van het eigen aanbod. De Vlaamse Regering wenst in 2018 de hervorming van de sector te evalueren.

De Vlaamse overheid garandeert de werking van de erkende participatieorganisatie die optreedt als een forum van organisaties van personen met een migratieachtergrond, met voldoende lokale spreiding, zoals decretaal bepaald.

Het **integratiebeleid** wordt verder afgestemd op de noden van lokale besturen, want integratie en burgerschap ontstaat in de buurt, de gemeente of stad. Daarbij wenst de Vlaamse Regering sterk in te zetten op participatie (onder meer aan de arbeidsmarkt, het wijk- en verenigingsleven, het onderwijs en de cultuurvoorzieningen) en op taalverwerving Nederlands.

In dit verband moet tevens worden aangestipt dat de lokale integratiesubsidies, samen met sectorale subsidies voor lokaal cultuurbeleid, lokaal jeugdbeleid, bestrijding kinderarmoede, gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, flankerend onderwijsbeleid en lokaal sportbeleid zullen worden geïntegreerd in het Gemeentefonds. Vlaanderen legt de nadruk op ex post-controle met als uitgangspunt de nieuwe lokale beleids- en beheerscyclus. Het verzamelen van lokale beleidsinformatie gebeurt in functie van het benchmarken van gemeenten, naar het voorbeeld van de stadmonitor.

'Werk maken van inburgering en integratie is dan ook een gedeelde verantwoordelijkheid, van individuele burgers én van de hele samenleving en haar voorzieningen.'

Kennis van het Nederlands is essentieel voor een volwaardige deelname aan het sociale en economische leven. Het aanbod NT2 wordt daarom beter afgestemd op de noden, zowel inzake kwaliteit als kwantiteit, zowel voor verplichte inburgeraars als voor wie vrijwillig Nederlands wil leren. Zeker in het licht van de taalverhoging NT2 in inburgering en om inburgeraars zo snel als mogelijk te laten deelnemen aan het sociaal-economisch leven is er nood aan meer gecombineerde leertrajecten, aan een aanbod tijdens vakanties, weekends en avonden, in functie van de behoeften en de competenties van de NT2-cursist en met voldoende geografische spreiding. Om dit te realiseren komen de middelen voor de organisatie van het NT2-aanbod onder het beheer van de minister bevoegd voor inburgering. Een aanbod met private aanbodverstrekkers vult de hiaten op.

Taal leer je ook door deel te nemen aan de samenleving. De Vlaamse Regering stimuleert het **'al doende'** leren van Nederlands: op de werkvloer, tijdens vakopleidingen en in het verenigingsleven opdat Nederlands leren en gebruiken ook na het inburgeringstraject niet stil zou vallen. Dat vraagt een inspanning van alle betrokkenen.

Taalachterstand wordt reeds in een vroeg stadium aangepakt. De Vlaamse Regering zet in op maatregelen die daartoe bijdragen, inclusief stimuleren van ouderparticipatie en taalontwikkeling voor de leeftijd van drie jaar. Er wordt ingezet op een maximale participatie aan het kleuteronderwijs. Kinderen vanaf drie jaar wil de Vlaamse Regering zo veel mogelijk daadwerkelijk naar school doen gaan. Daarvoor doet ze o.a. beroep op de Huizen van het Kind.

Alle voorzieningen en diensten die onder de toepassing vallen van het kwaliteitsdecreet, organiseren zich zo dat de dienstverlening in het Nederlands kan worden verzekerd. In het handha-

vingsbeleid wordt nauwgezet toegezien op het respecteren van deze essentiële kwaliteitseis.

'Taal leer je ook door deel te nemen aan de samenleving. De Vlaamse Regering stimuleert het 'al doende' leren van Nederlands'

De **Huizen van het Nederlands** krijgen de bevoegdheid om het taalniveau Nederlands van anderstaligen te attesteren en worden ondergebracht in het Agentschap Integratie en Inburgering.

Nederlands leren en gebruiken én socio-economische en socioculturele participatie in de onderwijs-, jeugd-, sport-, welzijns- en zorgsector, zijn de twee speerpunten van het Vlaams horizontaal integratiebeleidsplan. Dit vereist het verhogen van de toegankelijkheid van het aanbod en het toeleiden van jongeren van vreemde herkomst naar een baan of een opleiding in die sectoren.

De strategische doelstellingen van het **horizontaal integratiebeleid** worden geïntegreerd in de beleidsnota's.

Voor expertise-inbreng en begeleiding op het terrein voor het realiseren van socio-economische en socioculturele participatie in de onderwijs-, jeugd-, sport-, welzijns- en zorgsector doen de sectoren maximaal beroep op het Agentschap Inburgering en Integratie.

De Vlaamse overheid sluit een **integratiepact** af met de lokale besturen, sociale partners, media, onderwijspartners en verenigingen van mensen met een migratieachtergrond waarbij iedere partner verantwoordelijkheid opneemt om directe en indirecte discriminatie en racisme te bestrijden om respect ten aanzien van personen met een andere geloofsovertuiging of seksuele geaardheid te bevorderen. Het pact vraagt ook engagementen van onderwijsinstellingen, sociale organisaties, media, lokale besturen en werkgevers om te voorzien in stage- en (vrijwilligers) werkplaatsen voor inburgeraars.

De Vlaamse Regering richt een cel met experts uit diverse beleidsdomeinen op om **radicalisering** te voorkomen, te detecteren en te remediëren, met één centraal aanspreekpunt en in samenwerking met andere overheden.

Bij de moslimgemeenschap wordt aangedrongen op een kwalitatieve opleiding voor imams in Vlaanderen, waarvan kennis van het Nederlands en kennis van de maatschappelijke context een essentieel onderdeel uitmaken. Elders in het regeerakkoord wordt tevens aangegeven dat de erkenningsprocedure voor

eredienstbesturen wordt gewijzigd. In de toekomst zal eerst advies worden gevraagd aan de Staatsveiligheid. Als dat positief is, wordt het advies van het lokaal bestuur ingewonnen.

De Vlaamse overheid blijft de interlevensbeschouwelijke dialoog stimuleren.

Voor inburgeraars waarvoor verplichte deelname aan inburgering van toepassing is, wordt de bestaande inspanningsverbintenis vervangen door een **resultaatverbintenis**, zoals opgenomen in het nieuwe decreet, zodra het Agentschap Integratie en Inburgering operationeel is. Het inburgeringsaanbod is op maat van de inburgeraar, zowel in de praktische organisatie als op inhoudelijk vlak.

'Voor inburgeraars waarvoor verplichte deelname aan inburgering van toepassing is, wordt de bestaande inspanningsverbintenis vervangen door een resultaatverbintenis'

Nieuwe technologieën moeten de combinatie werk-inburgering mogelijk maken. In het kader van een actief economisch migratiebeleid werkt de Vlaamse Regering aan een inburgeringsaanbod, voor arbeidsmigranten, samen met de sociale partners. Doorheen de geïntegreerde trajecten is er aandacht voor e-inclusie waar nodig. Het is mogelijk om binnen het inburgeringstraject ruimte te maken voor het wegwerken van de digitale kloof bij vooral zwakkere doelgroepen (analfabeten, laaggeletterden, ouderen...).

De Vlaamse Regering schept een juridisch kader in overleg met de sociale partners om werk- en taalstages mogelijk te maken voor inburgeraars. In EU-verband spant de Vlaamse Regering zich in voor de invoering van een verplicht inburgeringstraject voor EU-onderdanen die zich in Vlaanderen willen vestigen. De Vlaamse Regering wil verder een samenwerkingsakkoord sluiten dat verplichte inburgering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van toepassing maakt. Zodra dat het geval is, zal ze als Vlaamse Gemeenschap ook extra investeren in inburgering in Brussel. In afwachting van de invoering van verplichte inburgering in de Franse Gemeenschap, breidt de Vlaamse Regering de inburgeringsverplichting uit naar nieuwkomers die zich in Brussel of Wallonië gevestigd hebben en binnen vijf jaar verhuizen naar Vlaanderen.

Inburgering - Integratie doorheen het regeerakkoord

Naast hoofdstuk 18 komt het thema Integratie en Inburgering in meerdere andere hoofdstukken aan bod. We overlopen hieronder de voornaamste voorstellen en maatregelen, voor zover ze

niet reeds in hoofdstuk 18 aan bod kwamen.

Brussel

De Vlaamse Regering blijft voldoende middelen inzetten voor inburgering in Brussel en voor toeleiding naar lessen Nederlands. Aan het nieuwe Agentschap Integratie en Inburgering wordt gevraagd om bijzondere aandacht te besteden aan inburgering en integratie in Brussel. Door het voeren van een taalpromotiebeleid en het voorzien van een voldoende aanbod NT2 stimuleert de Vlaamse overheid de kennis en het gebruik van het Nederlands in Brussel. Met verenigingen die worden ondersteund worden klare afspraken gemaakt over het gebruik van en communicatie in het Nederlands. Doel is om te komen tot een echte en doorleefde tweetaligheid in Brussel. Voor expats wordt een aangepast drietalig (Nederlands, Frans, Engels) ontthaalbeleid uitgewerkt.

Vlaamse Rand

Het behoud van het Nederlandstalig en groene karakter van de streek en de openheid voor wie als anderstalige in de Rand komt wonen en zich er wil integreren, zijn de uitgangspunten. In het geïntegreerd beleid voor de inwoners van de Vlaamse Rand worden de inspanningen verder gezet op het vlak van onderwijs, arbeidsbemiddeling en trajectbegeleiding van werkzoekenden, taalonderwijs en versterking van het aanbod van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. De Vlaamse overheid voert een actief en open onthaal- en communicatiebeleid, gericht op andersstaligen. Daartoe wordt nauw samengewerkt met alle actoren in de Rand en met de plaatselijke besturen. De mogelijkheden om in de hele Vlaamse Rand NT2 te leren, worden uitgebreid, er wordt voortdurend opgevolgd of het aanbod is afgestemd op de vraag en de behoeften, en wachtlijsten worden vermeden.

De Vlaamse overheid zorgt ervoor dat de vzw De Rand en het Agentschap Integratie en Inburgering in goede samenwerking een krachtig en vernieuwend taalpromotiebeleid voeren, waarvan het bereik en de resultaten voortdurend opgevolgd worden. De resultaten van de eerste Taalbarometer Vlaamse Rand worden omgezet in beleidsconclusies met concrete maatregelen voor het taalbeleid en de taalpromotie in de Vlaamse Rand. Tevens wordt het aanbod om de taalachterstand van andersstalige kinderen en hun ouders in de scholen in de Rand weg te werken, versterkt.

Gelijke Kansen

Gelijke kansen garanderen en discriminatie bestrijden zijn een opdracht van elke dag en voor eenieder. De Vlaamse overheid heeft hierbij een voorbeeldfunctie, zowel als werkgever als in de uitvoering van het beleid. De Vlaamse Regering maakt werk van een sterk, gecoördineerd en gedifferentieerd gelijkheidsbeleid. Elke groep (vrouwen en mannen, holebi's en transgenders,

personen met een beperking, mensen met een migratieachtergrond...) verdient daarbij specifieke aandacht. Tegelijk wil de Vlaamse overheid de afstemming tussen het horizontaal gelijkheidskansenbeleid, het integratiebeleid en het intern diversiteitsbeleid verbeteren. De Vlaamse overheid zet in op het doorbreken van stereotiepe beeldvorming rond gender, seksuele identiteit, handicap, leeftijd en herkomst en rolverdeling via sensibiliserings- en informatiecampagnes. In aanvulling op het integratiebeleid, waakt de Vlaamse Regering over het waarborgen van gelijke kansen voor personen met een migratieherkomst in alle domeinen van het maatschappelijk leven.

Werk

Er worden meer mogelijkheden geboden om op basis van elders verworven competenties (EVC) in de organisatie van de Vlaamse overheid binnen te komen. Op het vlak van diversiteit wordt werk gemaakt van ambitieuze, maar haalbare streefcijfers tegen 2020. Voor personen van allochtone afkomst wordt de definitie gewijzigd door deze voortaan te koppelen aan de Belgische nationaliteit (i.p.v. de nationaliteit van de EU-15), en wordt het streefcijfer opgetrokken tot 10%.

Via het activerings- en competentiebeleid wordt de arbeidsmarktpositie van de allochtone werkzoekenden verbeterd. Zo zet de Vlaamse overheid sterker in op een geïntegreerd taalbeleid, competentieversterkende acties en specifieke toelidings- en werkervaringstrajecten voor laaggeschoolde jongeren, met een bijzondere focus voor de stedelijke problematiek. Discriminatie op de arbeidsmarkt wordt bestreden, preventief zowel als curatief. De mogelijkheden om deze strijd op Vlaams niveau te bestrijden zijn echter beperkt. Daarom zullen in overleg met de sociale partners informatiecampagnes starten die slachtoffers en getuigen informeren over hun rechten en hen sensibiliseren om hiervan melding te maken bij de bevoegde instanties. In de strijd tegen discriminatie in de arbeidsbemiddeling voert de Vlaamse overheid, in overleg met de betrokken actoren, een preventief en sensibiliserend beleid, in geval van inbreuken geeft inspectie een passend gevolg.

'De opleiding Nederlands kan geïntegreerd gevolgd worden met een beroepsopleiding of op de werkvloer.'

Omdat een gebrekkige kennis van het Nederlands een grote drempel is naar tewerkstelling – in het bijzonder voor personen met een vreemde herkomst – voert de Vlaamse overheid een verplichte taalscreening in voor alle anderstalige werkzoekenden in functie van hun traject naar werk. Bij onvoldoende kennis van het Nederlands ontvangen zij een opleiding Nederlands in een begeleidingstraject bij VDAB of partners van VDAB. De

opleiding Nederlands kan geïntegreerd gevolgd worden met een beroepsopleiding of op de werkvloer. Wie een opleiding Nederlands weigert, wordt gesanctioneerd zoals bij een weigering van andere opleidingen. Voor de basisopleiding NT2 wordt het huidige afsprakenkader bijgestuurd tot concrete afdwingbare afspraken. Het NT2-aanbod wordt afgestemd op de noden van cursisten, onder meer door te voorzien in meer gespreide instapmomenten en meer intensieve basisopleiding en meer geïntegreerde leertrajecten. In het kader van de dienstencheques wordt gezorgd voor een betere integratie en taalverwerving van werknemers van vreemde origine.

Wonen

Inzake de taalbereidheidsvoorwaarden evolueert de Vlaamse Regering van een inspanningsverbintenis naar een geattesteerd of bewezen resultaat, met respect voor de rechtspraak en het recht op wonen.

Welzijn, volksgezondheid en gezin

Er wordt gestreefd naar een volwaardige participatie van alle groepen in de samenleving aan het zorg- en welzijnsaanbod. Daarbij is er aandacht voor de mensen van allochtone afkomst en holi'bi's.

Cultuur

Alle bevolkingsgroepen van onze diverse samenleving hebben recht op culturele ontplooiing. De Vlaamse Regering flankiert het integraal en inclusief participatiebeleid dat ze voert via de sectorale decreten met stimulerende maatregelen. Er wordt gewerkt aan een geïntegreerd diversiteitsbeleid en versterking van culturele competenties.

Sport

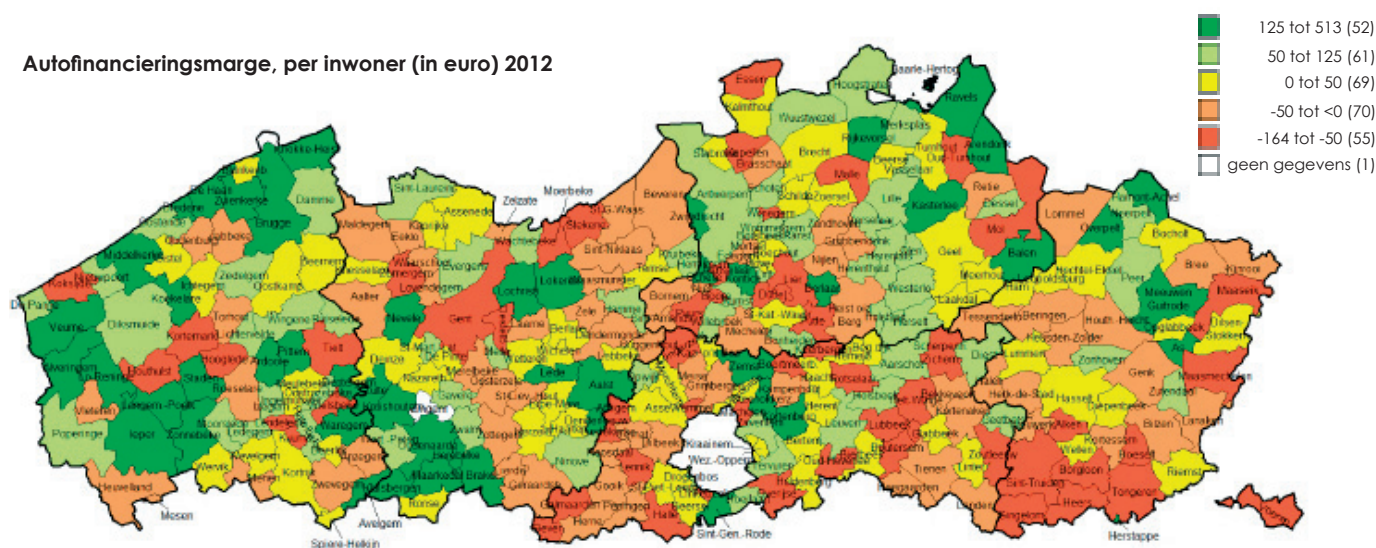
De Vlaamse Regering stimuleert en ondersteunt initiatieven die de sportparticipatie van senioren, personen in armoede, personen met een migratieachtergrond en personen met een handicap bevorderen.

BBC in kaart

beleidsinformatie voor uw bestuur

De lokale besturen en entiteiten die de BBC-regels toepassen, moeten daar ook digitaal over rapporteren. Via die weg verzamelt het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) een schat aan beleidsinformatie. ABB stelt nu aan de hand van enkele BBC-instrumenten die informatie opnieuw ter beschikking aan de besturen en de burgers, zodat men elk bestuur kan analyseren en benchmarken. Op die manier wil ABB iets teruggeven in ruil voor de inspanningen die de besturen moeten leveren om te voldoen aan hun rapporteringsverplichtingen.

Autofinancieringsmarge, per inwoner (in euro) 2012

Algemene analyses

Op de website van ABB stonden al langer enkele algemene nota's met globale analyses op basis van de gerapporteerde gegevens. Daarbij waren ook tabellen beschikbaar met de voornaamste cijfers voor alle gemeenten, OCMW's en provincies samen.

Financiële profielen

Nu gaat het agentschap echter een stap verder en biedt het ook instrumenten aan om niet alleen het financiële profiel van een individuele gemeente of OCMW te bekijken maar ook de positionering ervan te situeren tegenover het Vlaamse gemid

delde en het gemiddelde van de gelijkaardige besturen (socio-economische clusters).

U kan op de ABB-website een excel-tool downloaden, waarin u de analyse voor elk bestuur kan opvragen.

Het agentschap biedt nu een dergelijke tool aan voor:

- de gegevens van de gemeentebesturen
- de gegevens van de OCMW's
- de gegevens van een gemeente in combinatie met haar OCMW.

U kan niet enkel het bestuur kiezen dat u wil bekijken, maar u heeft telkens ook de keuze tussen een beknopt financieel profiel en een uitgebreid financieel profiel.

Het eerste beperkt zich tot de hoofdlijnen en vermijdt al te technische details, terwijl het tweede wat dieper gaat.

Basisstructuur profielen

Zowel in het beknopte als in het uitgebreide profiel wordt dezelfde basisstructuur gevolgd. Waar mogelijk worden de cijfers van het verleden (jaarrekeningen tot en met 2012) naast de ramingen van het meerjarenplan geplaatst. De gegevens worden getoond in een grafiek, maar ook uitgedrukt per inwoner, vergeleken met het Vlaamse gemiddelde en het cluster-gemiddelde.

In de excel-tool kunnen de indicatoren ook bekeken worden voor de vijf provincies of de zes clusters die het agentschap gebruikt: agglomeratiegemeenten, centrumgemeenten, gemeenten met een concentratie van economische activiteiten, landelijke gemeenten, toeristische gemeenten en woongemeenten.

Zo kunnen verschillende clusters of provincies snel met elkaar vergeleken worden.

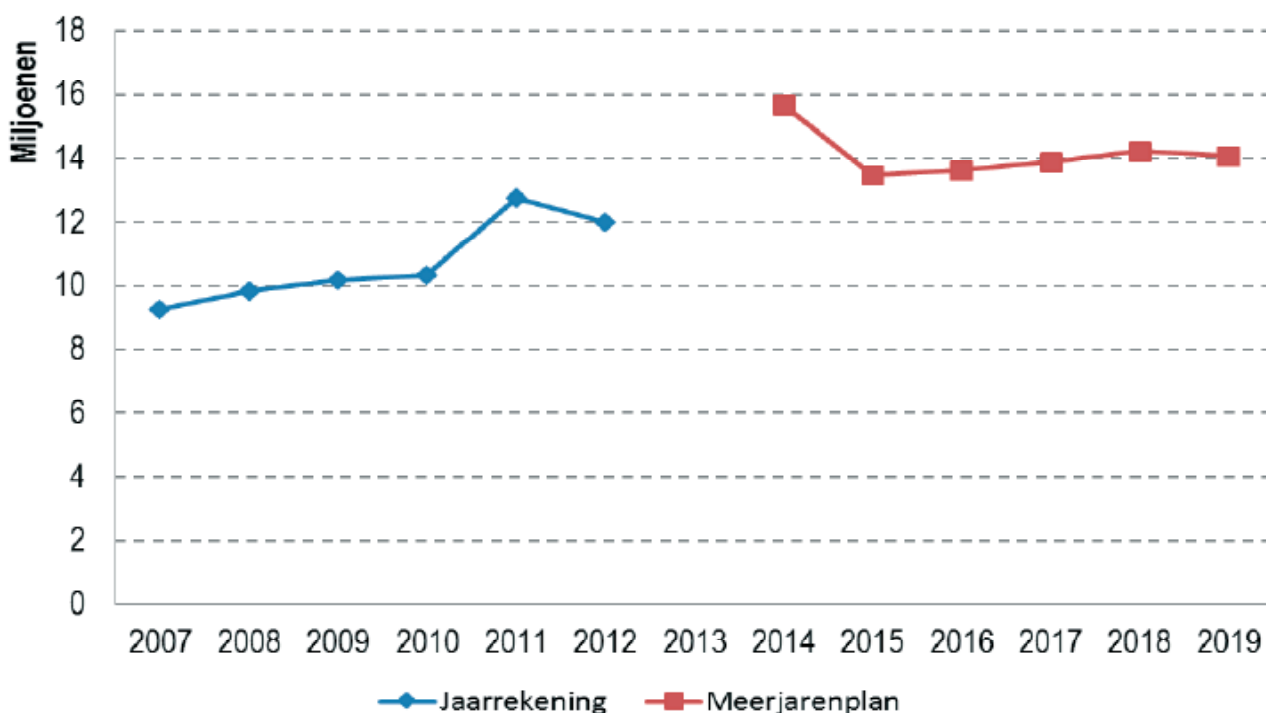
Fragment toont een onderdeel van het profiel voor een willekeurige gemeente.

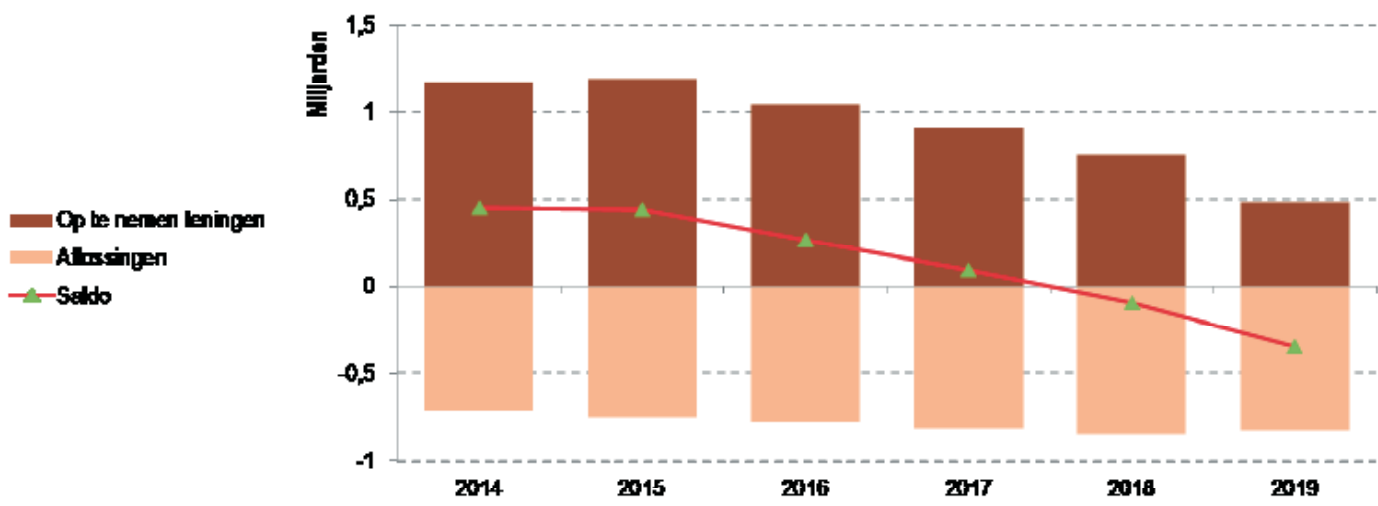
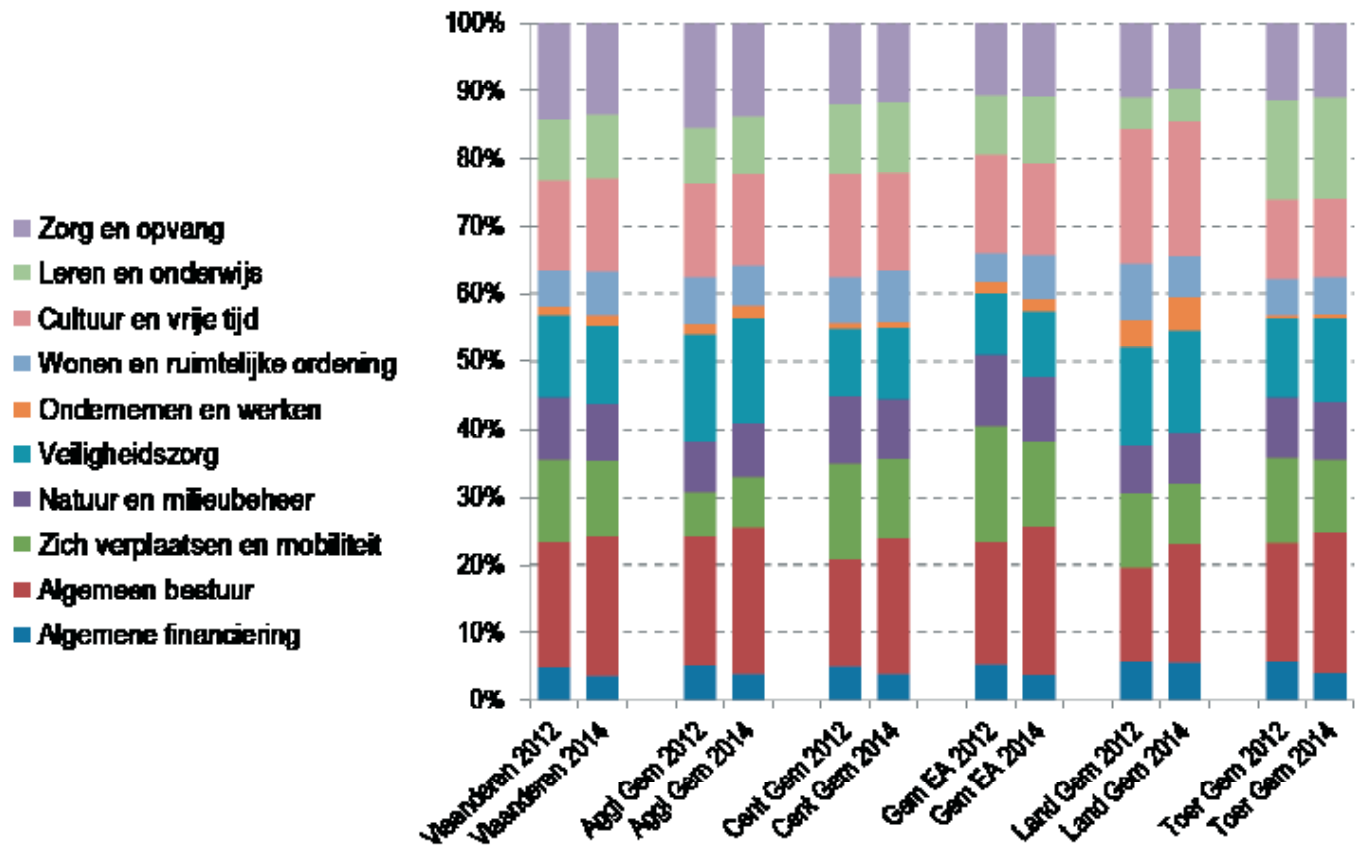
PDF-versies

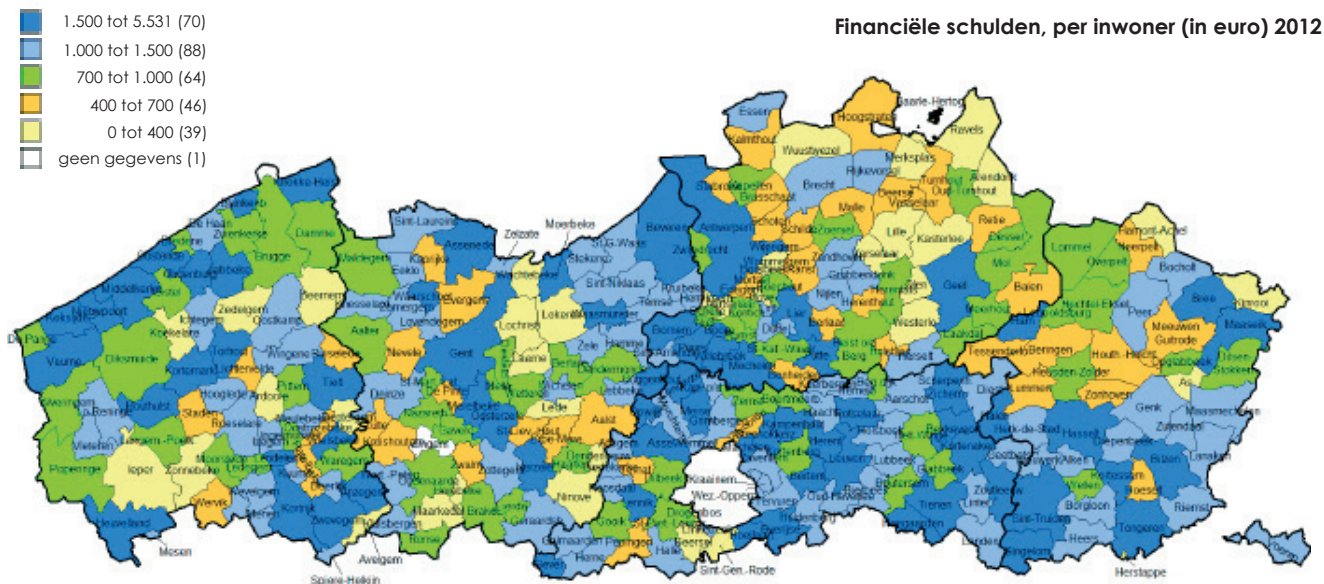
Voor wie slechts in één bestuur geïnteresseerd is, biedt het agentschap ook een pdf-versie aan van de profielen van elk bestuur afzonderlijk, zodat die gebruikers de excel-tool niet moeten downloaden. Uiteraard is het ook mogelijk om het profiel af te drukken vanuit de tool.

In die financiële profielen komen onder meer aan bod (waarbij de cursieve onderdelen enkel in het uitgebreide profiel voorkomen):

- Budgettaire boekhouding:
 - Budgettaire resultaten
 - Indeling van ontvangsten en uitgaven per soort
 - Indeling van ontvangsten en uitgaven per bestemming
- Algemene boekhouding:
 - Balans
 - Balansratio's
 - Financiële schulden
 - Staat van opbrengsten en kosten
- Strategisch beleid en beheer
 - Aantal prioritaire beleidsdoelstellingen
 - Aantal beleidsdomeinen
- Financieel beleid en beheer
 - Uitstaande waarborgen

Kerngegevens op kaart

Een andere belangrijke nieuwigheid op de website is de mogelijkheid om een aantal kerngegevens ook op een kaartje te bekijken. U kan kiezen uit een hele reeks van kengetallen die ook in de individuele profielen zijn terug te vinden.

De waarden voor de verschillende besturen zijn dan in één oogopslag af te lezen aan de kleuren van de gemeenten op de kaart. Het is ook mogelijk om daarbij alle gemeenten van een bepaalde cluster en/of provincie te selecteren.

Alle BBC-tools kan u terugvinden op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur in de sectie "rapporten en analyses" onder de tab "BBC".

<http://binnenland.vlaanderen.be/beleids-en-beheerscyclus/rapporten-en-analyses>

Op de VVSG-Trefdag 2014 kan u op de stand van ABB terecht voor meer uitleg en demo's over de mogelijkheden en het gebruik van de BBC-tools.

Afslanking provincies de Nederlandse aanpak

Naast de gemeentelijke fusies, ligt ook de afslanking van de provincies op de tafel van de nieuwe Vlaamse Regering. Niet alleen Vlaanderen voert het debat over de efficiëntste bestuursschaal. De Nederlandse overheid heeft in 2012 het plan opgevat om tegen 2025 de 12 provincies samen te voegen tot 7 grotere landsdelen.

Voornaamste reden tot landsdeelvorming

Bestuur van provincies sterker maken

De provincies hebben de afgelopen jaren een sterkere rol gekregen op de terreinen van ruimte, natuur en economie. Maar de provinciebesturen zijn in verhouding tot ingrijpende maatschappelijke veranderingen te klein.

Inspelen op veranderingen in het bestuur van Nederland

Veel gemeenten zijn in de afgelopen jaren samengevoegd tot grotere gemeenten of werken samen met andere gemeenten. Het kabinet stimuleert dit. Rond 1950 waren er ongeveer 2.000 gemeenten, nu zijn het er 408. Los van de komst van de provincie Flevoland (in 1986) zijn de provincies sinds de 19e eeuw hetzelfde gebleven. Provincies moeten een duidelijke positie innemen en groot genoeg zijn om hun rol te behouden. Anders bestaat het risico dat gemeenten en provincies te veel in elkaars 'bestuurlijke vaarwater' terecht komen.

Huidige provinciegrenzen bemoeilijken bestuurlijke coördinatie

Provincies coördineren regionale ruimtelijke en economische veranderingen. Deze veranderingen worden steeds ingrijpender en betreffen een steeds groter gebied. Dit vraagt om een duidelijke en krachtige aansturing door de provincies. Door samenvoeging sluit de grootte van de provincies beter aan bij de omvang van ruimtelijke en economische opgaven. Dit maakt het voor provinciebesturen makkelijker om hier grip op te krijgen.

Provincies als sterke partners van het bedrijfsleven

Door de provinciebesturen samen te voegen ontstaat een duidelijker aanspreekpunt voor het (internationale) bedrijfsleven. Hierdoor wordt het aantrekkelijker voor buitenlandse bedrijven om zich hier te vestigen en om hier te investeren. Bovendien zal de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de overheid hierdoor beter worden. Zo is het ook eenvoudiger om de belangen van provincies in het buitenland te behartigen.

Bestuurlijke drukte verminderen en kosten besparen

Bij maatschappelijke opgaven die de provinciegrenzen overschrijden, moeten provincies onderling veel afstemmen. Ambtenaren, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties ervaren dit als te veel bestuurlijke drukte. Samenvoeging is een manier om de bestuurlijke drukte te verminderen. Hierdoor kunnen besluiten sneller genomen worden en algemeen kosten worden bespaard.

Inspelen op beleid Europese Unie

De Europese Unie (EU) spitst beleid en financiële middelen steeds meer toe op Europese regio's. De provincies zijn te klein om binnen de EU effectief te kunnen werken en concurreren. In "Brussel" werken provincies daarom al samen als grotere landsdelen om efficiënter te kunnen lobbyen. Dit maakt duidelijk dat samenvoegen van provincies past bij de richting die provincies zelf al op gaan in Europa.

Geen verlies identiteit

Het samenvoegen van de provincies is bedoeld om het bestuur beter te maken. Hiermee komt de identiteit van de bewoners van de provincies niet in gevaar. Verschillende voorbeelden laten zien dat identiteit niet samenvalt met provinciegrenzen: in Gelderland voelen mensen zich verbonden met de regio de Betuwe, de Veluwe of de Achterhoek. In Noord-Holland voelen mensen zich meestal niet Noord-Hollander, maar wel bijvoorbeeld West-Fries. En de pioniersmentaliteit waarmee de inwoners van Flevoland zich identificeren gaat niet verloren als de provinciegrenzen verlegd worden. De namen blijven op de kaart staan en de borden langs de weg laten nog steeds zien dat hier een bepaald gebied begint. Dit verandert niet.

Verdere traject

De provincies waren bereid om te praten over fusies en het opgaan van de provincie in een groter geheel, zogeheten "landsdeelvorming", maar enkel en alleen als dit zou leiden tot een

efficiëntere inzet van de middelen alsook een beter bestuur. Een stuurgroep opgestart in juli 2013 leverde in september een startdocument op dat het begin zou betekenen van de creatie van de zogenaamde "superprovincie" Noordvleugelprovincie (Utrecht, Flevoland & Noord Holland). Het Rijk en de provincie probeerden inzicht te krijgen in het pakket van (nieuwe) taken, bevoegdheden, toezicht, verantwoordingsmechanismen en het budget voor de nieuw te vormen provincie dat nodig is om de provinciale opgaven in het gebied optimaal te kunnen uitvoeren. Daarbij werd uitdrukkelijk de mogelijkheid verkend van decentralisatie van taken van het Rijk naar de te vormen provincie. Dit diende uiteindelijk te resulteren in overeenstemming op bestuurlijk en politiek niveau over de "tools" van de nieuw te vormen Noordvleugelprovincie.

Centrale vragen bij dit project waren:

- Wat zijn de voornaamste provinciale opgaven in de nieuwe Noordvleugelprovincie?
- Welke ambities hebben de huidige drie provincies voor het gebied van de nieuw te vormen provincie en welke taken, bevoegdheden en middelen zetten zij daar op in?
- Wat is de provinciale opgave in relatie tot de (nieuwe) taken, bevoegdheden en het budget van de nieuw te vormen provincie?
- Welke instrumenten zouden er bij moeten/zouden gesubstitueerd kunnen worden om de provinciale opgaven en ambities waar te maken?
- Wat betekent dat voor de 'gereedheidskist' van de nieuwe Noordvleugelprovincie (rollen, taken, bevoegdheden, middelen, verantwoordelijkheden (verantwoordings- en bestedingsverplichtingen))?

Standpunt Interprovinciaal Overleg

In oktober 2013 gaf het Standpunt Interprovinciaal Overleg (IPO) het voorstel tot landsdeelvorming een negatieve beoordeling. De overweging van de centrale overheid om de provincies te laten fusioneren leek hen niet de juiste aanpak om de maatschappelijke veranderingen tegemoet te komen. Volgens het IPO werken de huidige provincies vanuit hun autonomie "onverminderd en zelfbewust aan de oplossingen van de maatschappelijke opgaven".

Het IPO was van oordeel dat de provincie de toekomstige uitdagingen aankan. Regionale samenwerking versterkt de economie en de behoefte aan meer differentiatie (van provincie tot provincie) wordt best door provincies die dicht bij de burger staan aangepakt.

Samenwerkingsverbanden tussen provincies en/of lokale besturen en met economische en maatschappelijke partners, ook over de provincie- of landsgrenzen sluiten naadloos aan op de opgaven van het provinciaal bestuur en vinden plaats binnen een bestuurlijke hoofdstructuur met een democratische legitimiteit. Herkenbaarheid van het bestuur is hierbij meegenomen.

Stand van zaken 2014

De nieuwe ideeën over de provincies stoten op veel weerstand, niet in het minst vanuit de provincies zelf. Ook bestuurskundigen en andere specialisten stelden vragen bij deze herindeling van provincies. Zo werd het provinciaal bestuur smalend het "opgeblazen bestuur" genaamd.

Tot de jaren '80 waren de provincies vrij onzichtbare lichamen die ver van de burger stonden met een lage opkomst bij verkiezingen als gevolg. Door het beter lobbywerk in Den Haag kregen de provincies meer en meer invloed. De provincies gingen beleid gaan uitvoeren rond jeugd, cultuur, onderwijs, welzijn enz. Het bestuur werd groter en belangrijker maar ging ondertussen de lokale besturen meer en meer voor de voeten lopen.

Ook de verschillende gemeenten binnen de drie bestaande provincies zien geen aantoonbare meerwaarde van een superprovincie. De minister zou op geen enkel moment kunnen aantonen dat de problemen van vandaag door een superprovincie zouden gecounterd worden. En op een identiteitloos landsdeel zou niemand wachten.

"Het kabinet achtte het (ten slotte) niet opportuun om een wetsvoorstel in te dienen voor de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht (vorming Noordvleugelprovincie)." (Kamerbrief Beëindiging herindelingsprocedure Noordvleugelprovincie 23/06/14). Met deze brief is een voorlopig einde gekomen aan de pogingen om het provinciale niveau grondig te hervormen.

Conclusie

De provincies zijn bereid om te praten tot het vormen van grotere gehelen of landsdelen op basis van gegronde redenen. Momenteel zien ze de meerwaarde van de landsdelen niet en wordt er vanuit het centrale niveau te weinig duidelijk gemaakt wat de verschillen en de taken zullen zijn van een landsdeel in vergelijking met deze van een provincie. Wel zien de provincies een mogelijkheid om verder taken van het Rijk over te hevelen naar de provincie tot versterking van hun kerntaken.

Bestuurlijk toezicht in Nederland en Frankrijk

korte introductie

Wat zijn de principes die het bestuurlijk toezicht in twee van onze buurlanden kenmerken? Zonder in detail te treden is het duidelijk dat andere vormen ook zeer werkbaar zijn en misschien Vlaanderen kunnen inspireren.

Nederland

Het interbestuurlijk toezicht, het administratieve toezicht op gemeenten en provincies uitgeoefend door andere overheden, is sinds de Wet Revitalisering Generiek Toezicht (RGT) ingevoerd op 1 oktober 2012 sterk vereenvoudigd.

Uitgangspunten nieuw toezichtstelsel - eenvoud, transparantie en vertrouwen

In het verleden waren er vele complexe en bureaucratische instrumenten voor interbestuurlijk toezicht. De huidige wet beoogt eenvoud en transparantie in het bestuurlijke landschap.

Uitgangspunt van de wet is vertrouwen in elke bestuurslaag bij de goede uitoefening van zijn taken, en ook de garantie op een optimale horizontale verantwoording - van gemeentebestuur aan gemeenteraad en van provinciebestuur aan Provinciale Staten. Daardoor kan het toezicht sober en terughoudend worden uitgevoerd.

'Eenmalige uitvraag, meervoudig gebruik' geldt als rode draad bij de bestuurlijke organisatie: gemeenten en provincies leveren hun verantwoordingsinformatie slechts één keer aan. Vakdepartementen en rijksinspecties hebben hun rol en werkwijze hierdoor ingrijpend gewijzigd.

Kenmerken van de Nederlandse interbestuurlijke samenwerking en toezicht:

1. Het Rijk bepaalt de uitvoering van medebewindstaken via algemeen verbindende voorschriften en algemene beleidskaders, niet via toezicht.
2. Via beleidsmonitoring, beleidsonderzoek en beleidsevaluatie krijgt de minister informatie voor een bepaald beleidsdomein.

3. Bij een structureel kwaliteitstekort in de uitvoering van een wet wordt niet via toezicht ingegrepen maar worden de uitvoeringsmodaliteiten van de wet of van de werkvoorwaarden (financiën of deskundigheid) waaronder gemeenten en/of provincies de wet moeten uitvoeren, geëvalueerd.
4. Voor het interbestuurlijke toezicht zijn er generieke toezicht-instrumenten in de Provinciewet en de Gemeentewet.
5. schorsing en vernietiging bij strijdigheid met het algemeen belang of met het recht
6. indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing indien een decentrale overheid de wet niet of niet naar behoren uitvoert.
7. Het toezicht op de gemeenten ligt bij de provincie, het toezicht op provincies ligt bij het Rijk. Bij het toezicht op gemeenten wordt van dit nabijheidsprincipe slechts afgeweken voor die beleidsdomeinen waarop de provincies geen taak hebben en expertise missen zoals onderwijs en sociale aangelegenheden.
8. Het verticale toezicht maakt plaats voor horizontale vormen van toezicht (interne controle en verantwoording) en kwaliteitsbewaking.
9. Minder specifiek toezicht en een soberdere inzet van het generieke toezicht leiden ertoe dat de verantwoordingslast van decentrale overheden vermindert. Gegevensstromen dienen zodanig op elkaar te worden afgestemd dat gegevens eenmalig worden uitgevraagd en meervoudig worden gebruikt.

Ingrijpen door de toezichthouder

Het interbestuurlijk toezicht is hoofdzakelijk gericht op de uitvoering van medebewindstaken. Het is niet bedoeld om de kwaliteit van de taakuitvoering te verbeteren. Ingrijpen gebeurt alleen als wettelijk vastgelegde medebewindstaken niet of niet correct worden uitgevoerd.

Toezicht op autonome taken van gemeente- en provinciebesturen binnen hun eigen bevoegdheden die in strijd zijn met het recht of het algemeen belang zijn vatbaar voor vernietiging door de Kroon.

'Eenmalige uitvraag, meervoudig gebruik' geldt als rode draad bij de bestuurlijke organisatie: gemeenten en provincies leveren hun verantwoordingsinformatie slechts één keer aan.'

De toezichthouder kan gebruikmaken van de volgende instrumenten:

- Indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing: als een gemeente of provincie een medebewindstaak verwaarloost, kan de toezichthouder die taak overnemen.
- Schorsing en vernietiging: als gemeenten of provincies besluiten nemen die in strijd zijn met het recht of het algemeen belang, kan de Kroon de besluiten schorsen en/of vernietigen.

Vooraleer tot ingrijpen wordt overgegaan, doorloopt de toezichthouder een 'interventieladder' die uit 6 stappen bestaat: van signaleren tot en met het definitief optreden.

Klachten van burgers

Toezicht op basis van klachten staat in Nederland getypeerd als "piepsignaal".

Dit is een signaal waardoor de interbestuurlijke toezichthouder in actie komt en dat eerder wordt beschouwd als een melding van een misstand. Klachten over het optreden van gemeenten of provincies worden hoofdzakelijk door de (gemeentelijke) ombudsman behandeld.

Als een burger vindt dat een besluit van een gemeente- of provinciebestuur in strijd is met het recht of het algemeen belang (en dus in aanmerking komt voor vernietiging) of als een burger vindt dat een gemeente- of provinciebestuur een wettelijke taak verwaarloost kan de burger zich richten tot de interbestuurlijke toezichthouder.

Specifiek toezicht afgeschaft

Het specifieke toezicht is afgeschaft, met uitzondering van:

- **Uitvoeringsvervlochtening**
Als de toezichthouder een wettelijke operationele verantwoordelijkheid heeft, waarbij deze voor de uitvoering volledig afhankelijk is van decentrale overheden, zoals bij de Veiligheidsregio's.

- **Functioneel bestuur**
De provincie moet de taakvervulling van waterschappen (functioneel bestuur) inpassen in haar algemeen beleid. Daarom blijft het specifieke toezicht op waterschappen bestaan.

Prestaties van gemeenten online voor verantwoording

Om te kunnen beoordelen of gemeenten aan de wettelijke vereisten voldoen, hebben toezichthouders informatie nodig. Zij kunnen hiervoor gebruikmaken van de website Waarstaatjegemeente.nl. Op deze site staan prestatie-indicatoren voor de horizontale verantwoording. Deze indicatoren geven informatie over de prestaties van gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke medebewindstaken. De toezichthouder dient zoveel mogelijk van deze informatie gebruik te maken.

Frankrijk

Frankrijk was tot het begin van de jaren tachtig van vorige eeuw een sterk centralistische staat ("république une et indivisible"). Dit centralistische karakter werd afgebouwd toen François Mitterrand na de presidentsverkiezingen een proces van decentralisatie inzette.

Drie wetten van 1982-1983 hielden o.a. de afschaffing in van het a priori toezicht op de territoriale overheden dat door de prefect werd uitgevoerd en de vervanging ervan door een wettelijke controle a posteriori, door de prefect en de administratieve rechtbanken. Sinds het decentralisatieproces van 1982 spreekt men dus niet meer van administratief toezicht ("tutelle administrative"), maar enkel van wettelijkheidscontrole ("contrôle de légalité").

Wettelijkheidscontrole op gemeentelijke beslissingen

De wettelijkheidscontrole wordt geregeld in de Code Général des Collectivités Territoriales (CGCT).

De prefect, de vertegenwoordiger van de Franse Staat in het departement, verwijst de akten van de gemeentelijke overheden, die hij strijdig acht met de wet, naar de administratieve rechtbank binnen de twee maanden nadat ze aan hem zijn overgemaakt.

Het gaat o.a. over de beslissingen van de burgemeester in de uitoefening van zijn politiebevoegdheid, overheidsopdrachten, beslissingen over de loopbaan van statutaire ambtenaren, bouwvergunningen en stedenbouwkundige certificaten etc.

Bepaalde beslissingen worden niet gecontroleerd, o.a. deze genomen in toepassing van een medebewindsopdracht en akten van privaatrecht, bijvoorbeeld inzake contractuele personeelsleden.

De prefect brengt de gemeentelijke overheid op de hoogte van zijn argumenten om een bepaalde akte naar de administratieve rechtbank te verwijzen.

De verwijzing naar de administratieve rechtbank kan gepaard gaan met een vraag tot schorsing van de beslissing als de wettelijkheid van de beslissing ernstig betwist lijkt. Indien dit het geval is wordt binnen de maand de schorsing ingewilligd.

Wanneer de bestreden akte de uitoefening van een openbare of individuele vrijheid in gevaar brengt, schorst de voorzitter van de administratieve rechtbank de akte binnen de achtenveertig uur.

Als een burger of rechtspersoon meent benadeeld te zijn door een gemeentelijke beslissing, kan hij de vernietiging ervan voor een administratieve rechtbank vragen. Dit is een direct beroep door de burger of rechtspersoon. Hij kan ook aan de prefect vragen om de betwiste akte naar de administratieve rechtbank te sturen.

En op beslissingen van de departementale en regionale overheden

De wettelijkheidscontrole op beslissingen van de departementale en de regionale overheden worden eveneens geregeld in de CGCT.

Hetzelfde systeem als voor de wettelijkheidscontrole op beslissingen van de gemeentelijke overheden is van toepassing: verwijzing door de vertegenwoordiger van de Staat in het departement/de regio (de prefect) van de akten van de departementale/regionale overheden naar de administratieve rechtbank als hij ze strijdig met de wet bevindt, binnen de twee maanden nadat ze aan hem zijn overgemaakt, mogelijkheid tot schorsing etc.

100 jaar **Eerste Wereldoorlog**: Vlaanderen herdenkt, ook lokaal

Op 4 augustus 2014 was het precies 100 jaar geleden dat België meegesleurd werd in de Eerste Wereldoorlog. Op die dag staken Duitse troepen de Belgische grens over. Dagenlang werden Aarschot, Dendermonde en Leuven geplunderd, burgers werden geëxecuteerd en de stadscentra werden in de as gelegd. In oktober 1914 werden in Nieuwpoort over enkele dagen de sluizen opengezet: de IJzervlakte werd water, de opmars van het Duitse leger werd gestuit, de loopgravenoorlog begon. Talrijke herdenkingen zijn gepland of in uitvoering. Voldoende reden om aandacht te besteden aan de organisatie, de bedoeling en de achtergrond van de herdenkingen. En de talrijke activiteiten.

De Eerste Wereldoorlog behoort tot het DNA van Europa en van de vele landen en volkeren die geconfronteerd werden met deze oorlog, zoals de Commonwealthlanden of de ex-kolonies.

In vele van deze landen leeft de herinnering nog sterk, niet alleen via officiële plechtigheden of gespecialiseerde musea, maar vooral in miljoenen families waarvan de overgrootouders en grootouders rechtstreeks betrokken waren bij het conflict, als militair of als burger. Meer dan 50 landen en hedendaagse naties hebben gestreden op Belgisch grondgebied. In Vlaanderen liggen duizenden stille getuigen van de gruwelen die zich nagenoeg 100 jaar geleden hebben afgespeeld. Velen onder hen kwamen van hun verre vaderland om er een veel te jonge dood te sterven.

De herdenking leeft al sinds 1919. Mensen kwamen van in het begin zoeken naar waar hun dierbaren gevochten hebben en/of gestorven waren. De directe getuigen zijn inmiddels verdwenen, maar hun nakomelingen blijven deze bijzondere plekken uit hun familiegeschiedenis opzoeken.

De groeiende scholingsgraad heeft er ook toe geleid dat de belangstelling voor oorzaken, impact en betekenis van de oorlog toenam. Deze groeiende belangstelling vertaalt zich inmiddels in toegenomen interesses voor musea, bezoekerscentra en tentoonstellingen, maar ook voor literatuur, documentaires en fictiereeksen.

Vlaanderen herdenkt: het project 100 jaar Grote Oorlog (2014-18)

De Vlaamse Regering is sinds verschillende jaren actief bezig met de voorbereiding van de herdenking. Vlaanderen heeft immers de Eerste Wereldoorlog in al zijn facetten meegemaakt: de inval, de bezetting, de vier jaar loopgravenoorlog en de bevrijding.

De centrale doelstellingen van de herdenking zijn:

- de honderdste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog op passende en serene wijze herdenken;
- Vlaanderen internationale zichtbaarheid geven en duurzaam verbinden met het vredethema;
- de huidige en toekomstige generaties in Vlaanderen sensibiliseren rond thema's als 'Nooit meer Oorlog', interculturele dialoog en internationale verstandhouding, met het oog op een open en tolerante samenleving;
- het herdenkingstoerisme stimuleren met respect voor het erfgoed en ruimte voor betekenis en reflectie.

Actieplan

Op 17 februari 2012 werd het actieplan 'herdenking 100 jaar Grote Oorlog (2014-18)' aan de Vlaamse Regering meegegeeld. Het somt de concrete plannen en actiepunten op die uitgewerkt worden door de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid waaronder Internationaal beleid, Toerisme, Onroerend Erfgoed, Cultuur en Media, Mobiliteit, Leefmilieu, Landbouw en Visserij, Wetenschappelijk onderzoek en Onderwijs.

Daarnaast besteedt het actieplan aandacht aan de generieke initiatieven van het 'Projectsecretariaat 100 jaar Grote Oorlog' en de algemene communicatie. Het actieplan is te vinden op www.2014-18.be.

Op financieel vlak werden in een eerste fase impulsen gegeven ter verbetering en uitbreiding van het vaste aanbod aan WO I-bezienswaardigheden. Dit gebeurde via het impulsprogramma '100 jaar Grote Oorlog' (2010: 15 mio euro) van Toerisme Vlaanderen. 44 projecten kregen subsidies. Een tweede oproep binnen het impulsprogramma (2012) was er op gericht om tijdens de herdenkingsperiode een aantal hoogstaande publieksevenementen met internationale uitstraling te programmeren. In totaal kregen 16 begunstigden een subsidie ten belope van 6,7 mio euro. Een derde oproep vond begin 2014 plaats voor de periode 2016-2017-2018. Hiervoor wordt een budget van 5 mio euro uitgetrokken.

Beschermcomité 100 jaar 'Grote Oorlog (2014-18)'

De Vlaamse Regering installeerde op 13 december 2012 officieel een beschermcomité voor de herdenking van de 'Grote Oorlog.'

Het comité is samengesteld uit gezaghebbende personen met uiteenlopende maatschappelijke achtergronden. Allen koppelen hun naam aan het project '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)'.

De leden van het beschermcomité treden op als extern klankbord voor het herdenkingsproject. Daarnaast kunnen ze, vanuit hun eigen ervaring, ideeën en voorstellen lanceren voor de verdere uitwerking van de herdenkingsactiviteiten. Ten slotte helpen ze het herdenkingsproject mee uit te dragen in binnen- en buitenland en zijn ze aanwezig op belangrijke scharniermomenten van het officiële programma.

De leden van het beschermcomité 100 jaar Grote Oorlog (2014-18) zijn Lieve Blancquaert (fotografe), Frank De Winne (ruimtevaarder), Jan Fabre (kunstenaar), Christ'I Joris (voorzitter van Rode Kruis-Vlaanderen), Wim Mertens (componist), Jacques Rogge (ere-voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité), Chris Van den Wyngaert (Hoogleraar UAntwerpen en rechter bij het Internationaal Strafhof), Herman Van Rompuy (voormalig voorzitter van de Europese Raad), Etienne Vermeersch (emeritus-hoogleraar en ere-vice-rector UGent), Marc Vervenne (emeritus-hoogleraar en erector KULeuven) en Rudi Vranckx (journalist).

Projectsecretariaat '100 jaar Grote Oorlog'

Om het herdenkingsproject in goede banen te leiden heeft de Vlaamse Regering het projectsecretariaat '100 jaar Grote Oorlog' opgericht. Het projectsecretariaat fungeert als loket voor de Vlaamse overheid bij de voorbereiding, coördinatie en opvolging van het project. Het is actief op drie niveaus: internationaal, Vlaams en lokaal.

Op het internationale niveau is het projectsecretariaat belast met de volgende taken:

- het inventariseren van de internationale herdenkingsplechtigheden die in de periode 2014-2018 zullen worden georganiseerd, zowel in Vlaanderen als in het buitenland
- het inventariseren van de investeringsplannen van buitenlandse overheden in de herdenkingsmonumenten van Flanders Fields;
- het formuleren van concrete voorstellen voor de organisatie van internationale herdenkingsmomenten in Vlaanderen in 2014-2018.

Op het Vlaamse niveau heeft het projectsecretariaat de volgende opdrachten:

- de operationele aansturing van de centrale WO I-projectgroep
- de rapportering en de voortgangsbewaking van het project
- de inventarisering van de projecten en initiatieven van de Vlaamse overheid
- Op het lokale niveau neemt het projectsecretariaat de volgende taken op zich
- de gerichte informatie over het project aan alle geïnteresseerde partners in Vlaanderen
- de detectie van stakeholders die een bijdrage aan het herdenkingsproject kunnen leveren.

Een centrale projectgroep vormt het platform voor de coördinatie van en informatie-uitwisseling over de activiteiten van de Vlaamse overheid in het kader van het herdenkingsproject. De centrale projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid.

Vlaanderen herdenkt lokaal

De herdenking in Vlaanderen is geen top-down institutioneel gegeven, maar kent een sterke 'grassroots' dynamiek. Die dynamiek is maatschappelijk aanwezig. Dat geldt ook voor het thema 'vrede' dat de Vlaamse Regering ermee verbindt. Het project heeft ook de bedoeling om een breed gedragen

Op zoek naar de 'Groote Oorlog'

Ook een ambtenaar van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur kan in de ban van de 'Grote Oorlog' raken. Het overkwam mij, toen ik jaren geleden in het familiearchief een schriftje met aantekeningen uit die oorlog vond van een van mijn overgrootvaders: Emiel Vandenabeele (1857-1948), scheepsbouwer en in 1914 voorzitter van het toenmalige Bureau van Weldaad (het huidige OCMW) en gemeenteraadslid in Nieuwpoort aan de monding van de IJzer.

Uiteraard was ik nieuwsgierig naar de context van het dagboek en vooral naar het vervolg van de geschiedenis. Ik trok op onderzoek in allerlei archieven. Een eerste bron was het stadsarchief van Nieuwpoort zelf. Op zich al niet zo evident, want Nieuwpoort is de enige stad op de frontlijn in 1914-18 die erin geslaagd is haar archief te redden. Dat is vooral de verdienste van de toenmalige gemeentesecretaris Theophiel Dobbelaere, die eind november 1914 die reddingsoperatie samen met enkele andere burgers en de steun van het Belgisch leger uitvoerde. Een vanzelfsprekende start voor mijn archiefonderzoek waren de notulen van de Nieuwpoortse gemeenteraad.

Ook in Kent, waar Emiel Vandenabeele en zijn gezin uiteindelijk onderdak vonden tijdens de oorlog, ben ik op zoek gegaan naar sporen van hun verblijf. De vluchtelingen in Engeland werden geholpen door het War Refugees Committee, een particuliere hulporganisatie die in allerijl opgericht was toen de eerste Belgische vluchtelingen er arriveerden. Privé-initiatief volmondig niet meer voor de opvang van de ongeveer 250.000 Belgen, militairen niet meegerekend, die tijdens de oorlog naar Groot-Brittannië trokken. Markant is dat de Britse regering begin september 1914 de coördinatie van de opvang van de vluchtelingen in handen gaf van de Local Government Board. Dat was een nu niet meer bestaande overheidsinstantie die tussen 1871 en 1919 toezicht hield op het lokaal bestuur in Engeland en Wales. Dus een Agentschap voor Binnenlands Bestuur avant-la-lettre!

Mijn onderzoek in Engeland resulteerde in een studie die onlangs uitgegeven werd door en voor The Faversham Society (zowat de plaatselijke oudheidkundige kring) met als titel *Belgian Refugees in Faversham in the Great War*.

herdenking rond de Eerste Wereldoorlog te organiseren, waarbij zowel Vlaamse als kleinere lokale initiatieven worden opgestart. Want elk dorp en elke stad heeft zijn geschiedenis en zijn link met de Groote Oorlog.

In bijna elke Vlaamse gemeente waar gevochten werd, zijn er na de oorlog herinneringsmonumenten, sites of musea opgericht. Ook vinden we op vele gemeentelijke begraafplaatsen slachtoffers terug van de oorlog. Die lokale gebeurtenissen, het erfgoed en de nagedachtenis van die plaatselijke herinneringen zijn tot op vandaag relevant en waardevol.

Lokale besturen, culturele verenigingen, heemkundige kringen... zijn volop bezig met de voorbereiding van de 100-jarige herdenking.

Website www.2014-18.be

Wie interesse heeft voor de herdenking van de Eerste Wereldoorlog of meer wil weten over de geplande evenementen kan terecht op de website www.2014-18.be.

De site lijst alle WO I-evenementen op van grote culturele tentoonstellingen in Vlaanderen tot lokale evenementen in uw regio of stad.

Omwille van evidente historische redenen heeft de provincie West-Vlaanderen en in het bijzonder de Westhoek het voortouw genomen in deze herdenking.

Zo is er op het niveau van de provincie een beleidsstuurgroep actief en werd in samenwerking met Westtoer een programmasecretariaat opgericht met zetel in Ieper. Er werd een budget van 5 miljoen euro voorzien voor de cultuurtoeristische ontsluiting van het erfgoed uit de Eerste Wereldoorlog.

Daarnaast ontwikkelt de provincie in ieder herdenkingsjaar, van 2014 tot en met 2018, een cultureel programma met ver-

schillende evenementen die zullen plaatsvinden onder de noemer Gone West en die zullen doorgaan op verschillende locaties in de provincie.

Maar ook de andere provincies werden geconfronteerd met de gruwelen van de oorlog, en tal van steden en gemeenten brengen hun geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog in herinnering. Naast het programma van de stad Antwerpen heeft een projectteam namens de provincie Antwerpen een programma uitgewerkt in het raam van het Europese project 'The Great War between the lines'. De provincie Limburg bundelt haar programma onder de noemer 'Limburg 1914-1918: kleine verhalen in een groote oorlog'. In Vlaams-Brabant wordt het project 'de Groote Oorlog in Brabantse Kouters: toen overleven leven was' uitgewerkt, en in Oost-Vlaanderen zijn bijvoorbeeld de erfgoedcellen Meetjesland en Leie-Schelde actief bezig met de herdenking met onder meer bijzondere aandacht voor het thema van de Dodendraad.

Ook vanuit het netwerk van de Martelaarsteden werkten de Vlaamse steden Aarschot, Dendermonde en Leuven, in samenwerking met de Waalse steden Andenne, Dinant, Sambreville en Visé, een gezamenlijk programma uit. Die steden bundelden de krachten om die eerste oorlogsdagen in de net afgelopen zomer van 2014 te herdenken.

Herdenkingstuinen eren Flanders Fields

Tussen 2014 en 2018 zullen er op symbolisch belangrijke plaatsen herdenkingstuinen aangelegd worden. Deze tuinen worden aangelegd met grond uit Flanders Fields, een eerbetoon en herinnering aan iedereen die tijdens de oorlog gevochten heeft en om het leven kwam.

Daarnaast is elke herdenkingstuin een symbool van vrede, verzoening en de hoop op een betere toekomst. Voor dit initiatief werkt de Vlaamse Regering samen met buitenlandse partners.

In november 2014 wordt de eerste herdenkingstuin in Londen plechtig geopend. Schoolkinderen van 65 Vlaamse scholen hebben daarvoor, samen met Britse scholieren, grond verzameld op de Commonwealth begraafplaatsen in België.

Elk zandzakje vermeldt de naam van de begraafplaats waar de grond vandaan komt. Ze werden verzameld in het In Flanders Fields Museum en op 11 november 2013 werden symbolisch overhandigd aan het Britse leger.

Zandzakjes vormen van de eerste Memorial Garden. De tuin wordt aangelegd in de schaduw van Buckingham Palace.

Emiel Vandenabeele en zijn gezin

Op 15 oktober 1914 waren de voorbereidingen voor de Slag aan de IJzer in volle gang. Het Belgisch leger had zich na de val van Antwerpen teruggetrokken achter de IJzer en was zich aan het reorganiseren in en om Nieuwpoort. Het Duitse leger had de vorige dag Oostende ingenomen en rukte op in de richting van Nieuwpoort. Een aantal inwoners van de stad sloegen op de vlucht uit angst voor het komende oorlogsgevaar. Anderen bleven nog.

De voltallige vissersvloot van Nieuwpoort kreeg omstreeks die dag het bevel zee te kiezen. De vissers laadden bezittingen, familieleden en kennissen op en zetten koers naar Noord-Franse havens. Eén van die vissersboten nam de vrouw en de drie kinderen van Emiel Vandenabeele mee naar Gravelines. Via de maalboot in Calais slaagden ze erin het Kanaal over te steken naar Folkestone in Engeland. Ze vonden er een onderkomen in Faversham, een rustig stadje in Kent.

Toen zijn gezin gevlucht was, begon Emiel Vandenabeele een dagboek bij te houden, net als zovele anderen, soldaten en gewone burgers, in die verschrikkelijke oorlog, die ingreep in het leven van de mensen op een manier die ze nooit gekend hadden. Samen met de andere gebleven Nieuwpoortenaars zag Emiel eerst hoe de genie van het Belgisch leger alle torens en spitsen in en om de stad dynamiteerde, opdat ze niet als richtpunt zouden dienen voor de artillerie van de vijand. Op strategische punten werden de inwoners uit hun huizen verjaagd. Ook Emiel moest het zijne verlaten.

Op zondag 19 oktober 1914 vond het eerste van de bombardementen op de stad plaats die vier jaar lang een dagelijkse

gewoonte zouden worden. De inwoners schuilden in hun kelders. Die eerste dag vielen er geen slachtoffers, maar enkele huizen werden wel al zwaar beschadigd. De volgende dagen verhevigden de bombardementen. De eerste burgerslachtoffers begonnen nu te vallen. Steeds meer inwoners verlieten de stad. Ze werden daartoe ook aangespoord door het Franse leger, dat het noodlijdende Belgische leger uiteindelijk te hulp gekomen was en nu het bevel voerde over de stad. Na nog een reeks omzwervingen moest ook Emiel naar Engeland vluchten.

Het gezin Vandenabeele keerde pas in maart 1919 vanuit Engeland naar België terug. Aanvankelijk verbleven ze er bij familie in Brugge. In de lente van 1920 konden ze hun intrek nemen in een van de barakken van het Koning Albertfonds in Nieuwpoort. Pas na ongeveer 2,5 jaar barakkenleven konden ze zich terug in een gewoon huis vestigen dat wederopgebouwd was.

De Nieuwpoortse gemeenteraad

Op 6 augustus 1914, twee dagen na het uitbreken van de oorlog, kwam de gemeenteraad van Nieuwpoort een eerste keer bijeen om maatregelen te nemen in verband met de oorlogstoestand: er werd jammer genoeg geen verslag opgemaakt om dit aan de vijand te onttrekken, mocht die de stad later veroveren. Vanaf september kwam de gemeenteraad elke ochtend bijeen om constant paraat te blijven, maar nog steeds zonder verslag.

Op 26 oktober 1914 verlieten de laatste leden van het gemeentebestuur Nieuwpoort. Het grootste deel van de bevolking was nu weggevlucht uit de stad, die onleefbaar en bovendien aartsgevaarlijk geworden was.

Na de vlucht reorganiseerde het gemeentebestuur zich in Koksijde-Bad rond gemeentesecretaris Dobbelaere en schepen Jules Huyghebaert. Begin 1915 gaf de West-Vlaamse provinciegouverneur Janssens de Bisthoven hen officieel de toestemming om het stadsbestuur verder te zetten buiten het eigen grondgebied. Op 22 januari 1915 had er een gemeenteraadszitting plaats in de villa waar Huyghebaert verbleef. Vier van de elf raadsleden waren toen nog in het land. Kort nadien vertrokken er nog twee, zodat schepen Huyghebaert, die al sinds september het ambt van burgemeester waarnam, overbleef met raadslid Rybens, die een onderkomen gevonden had in het nabije De Panne. Nadien werden er geen gemeenteraadszittingen meer gehouden tijdens de oorlog.

Na een tijdje gingen de twee overgebleven raadsleden in correspondentie met hun collega's in het buitenland, onder andere de oude burgemeester Snauwaert, die in Yorkshire verbleef. Het naoorlogse tijdperk werd al voorbereid: er waren contacten met de Commission Dhucque, die het bouwkundig erfgoed in de frontstreek inventariseerde, het Koning Albertfonds, dat voor de naoorlogse huisvesting in de frontstreek zou zorgen, en architect Jozef Viérin, die na de oorlog de wederopbouw van onder andere Nieuwpoort en Diksmuide zou leiden.

Medio 1917 moest ook de Nieuwpoortse kolonie in en om Koksijde-Bad naar Frankrijk vluchten: de streek werd immers ontruimd, omdat de Britten er een offensief planden in het kader van de Derde Slag om Ieper, die zou stilvallen in de modder van Passendale. Er deed zich een geschil met de provinciegouverneur voor, waardoor het stadsbestuur van Nieuwpoort niet verdergezet werd in Frankrijk.

Na de Wapenstilstand was Nieuwpoort nog voor lange tijd onbewoonbaar. Vanaf 14 april 1919 kwam de gemeenteraad opnieuw bijeen in Oostende. Weer gaf de provinciegouverneur toestemming om tijdelijk buiten de eigen gemeente te vergaderen zonder agenda. Pas vanaf 10 april 1920 kwam de gemeenteraad definitief terug in Nieuwpoort bijeen in een van de barakken die het Koning Albertfonds in de verwoeste stad opgericht had. Ondertussen had het stadsbestuur al kennisgemaakt met een bijzondere vorm van toezicht: als een van de door de Belgische Staat geadopteerde verwoeste gemeenten stond Nieuwpoort nu onder het gezag van een Koninklijk Hoogcommissaris, die de wederopbouw in goede banen moest leiden en bijna almachtig was. Het leverde de nodige wrijvingen op; het stadsbestuur drong er zelfs verschillende keren schriftelijk bij de koning en de bevoegde minister op aan om zo snel mogelijk naar de gewone wettelijke vormen van de Gemeentewet terug te kunnen keren.

Beleids-evaluatie in de Beleids- en Beheerscyclus

Bij de opmaak van de meerjarenplannen en de budgetten wordt volgens drie wat-vragen tewerk gegaan: wat gaat het bestuur doen (beleidsdoelstellingen)?, wat zal er gedaan worden om dit te doen (actieplannen en acties)? en wat zal dit aan kosten en opbrengsten meebrengen? Dit artikel bekijkt vanuit een theoretische invalshoek wat beleid inhoudt en wat onder beleidsmonitoring en -evaluatie verstaan wordt. Een volgend artikel zal aandacht besteden aan wat dit in de dagelijkse praktijk voor gevolgen heeft.

De link tussen de doelstellingen uit het budget met de jaarrekening ligt vevat in artikel 33 BVR BBC dat stelt dat de doelstellingenrealisatie het beleid verwoordt dat het bestuur gedurende het financiële boekjaar heeft gevoerd. Er wordt dus gekeken welke actieplannen en acties hiervoor uitgevoerd zijn en wat finaal de hieraan verbonden kosten en opbrengsten zijn. Of hoe met andere woorden het gevoerde beleid zal geëvalueerd worden in de jaarrekening.

Wat is beleidsevaluatie?

Beleids-evaluatie kunnen we definiëren als "het streven naar het bereiken van bepaalde doelen met bepaalde middelen in een bepaalde tijdsvolgorde".

Uit deze definitie kunnen we afleiden dat beleidsevaluatie staat voor "het beoordelen op geregelde tijdstippen van de inhoud, het proces en de effecten van het gevoerde beleid".

Beleids-evaluatie is geen alleenstaand gegeven, maar is een onderdeel van de beleidscyclus, waarbij in de meest compacte vorm de cyclus beperkt is tot de fasen van:

- planning (meerjarenplan en budget)
- uitvoering (van het meerjarenplan en het budget)
- evaluatie (jaarrekening).

Tijdens de beleidsvoorbereiding kunnen we gebruik maken van ex ante evaluatie, de beleidsuitvoering zal aanleiding geven tot tussentijdse evaluatie en voor de beleidsbeoordeling gebruiken we ex post evaluatie.

Goed overheidsbeleid is niet makkelijk te realiseren. Het vergt een juist inzicht in de maatschappelijke problemen, heldere beleidsdoelstellingen, daarbij passende beleidsmaatregelen, een adequate implementatie en tot slot een volhardende uitvoering van het beleid.

Het inzicht in de maatschappelijke problemen kan door middel van een ex ante evaluatie bekomen worden, waarbij een analyse gemaakt zal worden van de oorzaak van het maatschappelijk probleem samen met een omgevingsanalyse.

Beleidsdoelstelling

De beleidsdoelstelling moet aansluiten op de probleemstelling. Vaak zijn doelstellingen vaag geformuleerd en mondt dit uit in eerder symbolische doelstellingen zoals "we streven naar het verminderen van de werkloosheid". Willen we het beleid kunnen opvolgen of de effecten toetsen, dan moeten we de doelstelling concreter maken en wordt bovenstaand voorbeeld herwerkt naar "de werkloosheid bij vijftig plussers binnen vijf jaar verminderen tot het gemiddelde in Vlaanderen" of "de langdurige werkloosheid (twee jaar en langer) binnen tien jaar met 25% verminderen". Zoals in het BVR is opgenomen wordt gevraagd om de doelstelling SMART te bepalen.

Er zijn vijf criteria van belang wat de kwaliteit van beleidsmaatregelen betreft:

- **doeltreffendheid** (het doel moet aansluiten bij het probleem dat men wil bestrijden en moet kunnen gekoppeld worden aan de beleidsmaatregelen),
- **doelmatigheid** (geen onnodige kosten veroorzaken en kosten die in verhouding staan tot de baten),
- **rechtvaardigheid**,
- **consistentie** (maatregelen mogen niet in strijd zijn met elkaar en er moet sprake zijn van continuïteit in het beleid) en
- **eenvoud** (hoe complexer het beleid, hoe moeilijker dit uit te voeren is en hoe groter de kans dat het effect niet wordt bereikt).

Zoals opgenomen werd in artikel 6 van het BVR moeten de beleidsdoelstellingen SMART geformuleerd zijn. Ook moeten ze stabiel zijn (verschuiven niet in de tijd) en de echte zijn (er komen tijdens de uitvoering geen andere bij).

Doelstellingen moeten geformuleerd worden vanuit de visie die het bestuur heeft om haar missie te realiseren. De geformuleerde doelstellingen mogen dus zeker niet beschouwd worden als een lijst van acties waaruit het bestuur in de loop van de legislatuur een keuze zal maken.

Doelstellingen moeten ook duidelijk maken wat het bestuur wil. Een voorbeeld zal het belang van duidelijkheid illustreren: "Aan de ouderen bieden we een meer gespreid en uitgebreid zorgaanbod ter ondersteuning van zelfzorg, zelfredzaamheid en mantelzorg om ouderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen en sociale isolatie tegen te gaan."

Deze ene doelstelling bevat zodanig veel elementen dat de inhoud hierdoor - paradoxaal genoeg - enorm vaag wordt. Wanneer we deze doelstelling in de jaarrekening zullen onderwerpen aan een evaluatie, is het niet mogelijk om het succes (of het gebrek eraan) eenduidig te bepalen waardoor er oeverloze discussies dreigen te ontstaan.

Uit alle beleidsdoelstellingen die het bestuur wenst te realiseren, kiest de raad die doelstellingen waarvan hij de (mate van) realisatie uitdrukkelijk wil opvolgen. Dit worden de prioritaire beleidsdoelstellingen genoemd. Over die prioritaire doelstellingen wordt expliciet gerapporteerd in de strategische nota van het meerjarenplan, de doelstellingsnota van het budget en de doelstellingenrealisatie van de jaarrekening.

De andere doelstellingen maken, samen met de verrichtingen die niet in beleidsdoelstellingen werden vertaald, deel uit van het overige beleid.

In de jaarrekening zal na afloop van het financiële boekjaar per prioritaire doelstelling de mate van realisatie worden toegelicht in de doelstellingenrealisatie.

Specifieke omschrijving beleidsdoelstelling: indicatoren

Artikel 6 BVR verwacht van elke beleidsdoelstelling dat deze bestaat uit een specifieke omschrijving van het vooropgestelde resultaat (of eventueel van het vooropgestelde effect) dat de raad wil bereiken voor het intern en extern te voeren beleid. In de mate van het mogelijke en het nuttige wordt dat resultaat of effect meetbaar gemaakt. Om deze meting te kunnen uitvoeren zullen we gebruik maken van indicatoren.

Indicatoren moeten relevant zijn (aansluiten bij de informatiebehoeften van de gebruikers) en bij de beleidsevaluatie zullen ze verwijzen naar de effecten zoals opgenomen in de doelstelling.

Ze moeten meten wat ze beweren te meten en moeten een eenduidige en ondubbelzinnige interpretatie mogelijk maken.

- Input indicatoren geven inzicht in de kwaliteit van de middelen die worden ingezet om een dienstverlening te kunnen leveren.
- Troughput indicatoren zeggen iets over de wijze waarop de input wordt ingezet om bepaalde diensten te leveren.
- Output indicatoren geven inzicht in de kwaliteit van de diensten die worden geleverd.
- Outcome indicatoren zeggen iets over het effect dat de geleverde output heeft.
- Impact indicatoren zeggen iets over de effecten van het al dan niet naleven van wetten en regels.

Eens de indicatoren gekozen zijn, kunnen we streefnormen stellen. Een streefnorm moet in directe relatie staan tot wat men wil opvolgen aan de hand van indicatoren: middelen, activiteiten, prestaties, effecten. Deze norm moet haalbaar zijn zowel vanuit kostenperspectief als vanuit kwaliteitsoverwegingen.

In onze beleidsevaluatie kunnen we naast de indicatoren ook nog gebruik maken van kengetallen en stuurgetallen.

- Een kengetal geeft ons de toestand zoals hij op het ogenblik van de meting is. Wat bijvoorbeeld personeel betreft, kunnen we ziekteverzuimpercentage, instroompercentage, uitstroompercentage, (gemiddelde) leeftijd van de personeelsleden als voorbeeld nemen.
- Het doel van stuurgetallen is om te trachten ons een inzicht te geven in de gerealiseerde veranderingen. Een stuurgetal focust op wat we willen bereiken. Nemen we het voorbeeld van het personeel, dan zouden we indien we geconfronteerd worden met een vrij hoog uitstroompercentage een "redelijk" percentage kunnen bepalen waar we in onze organisatie zullen naar streven.

Stappenplan

Wil onze beleidsevaluatie succesvol kunnen verlopen, dan maken we best gebruik van een stappenplan. Dit plan zou er als volgt kunnen uitzien:

- Breng de bestaande informatie in kaart
- Voer gesprekken met de relevante actoren
- Baken de evaluatieopdracht af
- Reconstrueer de beleidsinhoud
- Prestatie- en effectmeting aan de hand van indicatoren
- Uitvoeringsanalyse
- Rapportage
- Evaluatie.

Dit artikel bekeek vanuit een theoretische invalshoek wat beleid inhoudt en wat onder beleidsmonitoring en -evaluatie verstaan wordt. Een volgend artikel zal aandacht besteden aan wat dit in de dagelijkse praktijk voor gevolgen heeft.

STUDIE

De implementatie van het Gemeentedecreet onderzocht

Sofie Hennau & Johan Ackaert

UHasselt

Vlaamse gemeenten hertekend?

De implementatie van het Gemeentedecreet onderzocht

Sinds januari 2007 werken de Vlaamse gemeenten binnen de krijtlijnen van het nieuwe Gemeentedecreet. Dit nieuwe regelgevend kader koesterde grote ambities en beoogde algemeen "meer bestuurskracht, ruimte, autonomie en slagkracht" voor de gemeentebesturen. Onder meer een versterking van de gemeenteraad, een essentiële rol voor de administratie in de beleidscyclus en een samenwerkingsmodel tussen politiek en administratie werden als doelstellingen naar voren geschoven.¹

De vraag naar de mate waarin het Gemeentedecreet deze ambities heeft kunnen realiseren, werd beantwoord door het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen en de UHasselt.

Gemeentedecreet onderzocht

De vijfde staatshervorming, het zogenaamde Lambermontakkoord, maakte de gewesten verantwoordelijk voor de organieke wetgeving op de lokale en provinciale besturen. Op 6 juli 2005 keurde het Vlaams Parlement het eerste Gemeentedecreet goed, waarvan de meeste artikels op 1 januari 2007 in werking traden.

In de Memorie van Toelichting bij het decreet legde de Vlaamse Regering duidelijke beleidsdoelstellingen vast. Deze hebben zowel betrekking op de politieke en op de ambtelijke component van de Vlaamse gemeentehuizen, als op de samenwerking tussen beide niveaus. Ook de interne beleidsvoering onderging met de invoering van het intern controlesysteem en de strategische meerjarenplanning belangrijke wijzigingen. Tot slot beoogde het decreet een nauwere betrokkenheid van de burger bij het beleid².

De studie van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen gaat na in welke mate het Gemeentedecreet deze ambities heeft kunnen realiseren.

Dit artikel focust op de vernieuwingen aan de politieke instellingen en de gemeentelijke administratie. Ook de hertekende po-

litiek-ambtelijke verhoudingen komen aan bod. Concreet wordt de implementatie van het decreet in kaart gebracht, alsook de percepties van lokale actoren. Heeft het Gemeentedecreet in hun ogen daadwerkelijk vernieuwing gebracht in de Vlaamse gemeenten?

Daarnaast identificeert de studie welke factoren eventuele verschillen in implementatie en/of percepties verklaren. Immers, voor de hertekening van het gemeentelijke landschap neemt de Vlaamse Regering de autonomie voor gemeentebesturen als uitgangspunt. Ze stapt af van een uniform organisatiemodel voor alle gemeenten en legt enkel de hoofdlijnen van de gemeentelijke organisatie vast. Op die manier hoopt Vlaanderen de gemeentebesturen de nodige ruimte te geven om een beleid op maat uit te tekenen, rekening houdend met de concrete noden en behoeften van de lokale gemeenschap.³

Om deze vragen te beantwoorden werden surveys georganiseerd onder de lokale politici, secretarissen en financieel beheerders uit de Vlaamse gemeenten. Een eerste enquête onder de Vlaamse gemeentesecretarissen bracht de stand van de implementatie van het Gemeentedecreet in 2008 in kaart. Be-doeling van de vragenlijst was om na te gaan welke elementen uit het decreet al werden ingevoerd. In 2009 volgde een nieuwe meting die voornamelijk focuste op het draagvlak van en de

¹ VLAAMSE REGERING, Memorie van Toelichting, Parl. St. Vlaams Parlement 2004-2005, nr. 347/1, 8-9.

² VLAAMSE REGERING, Memorie van Toelichting, Parl. St. Vlaams Parlement 2004-2005, nr. 347/1, 8-9.

³ VLAAMSE REGERING, Memorie van Toelichting, Parl. St. Vlaams Parlement 2004-2005, nr. 347/1, 7-8.

steun voor het Gemeentedecreet. Deze keer werden zowel burgemeesters, schepenen, gemeenteraadsleden, gemeentesecretarissen als - toenmalige - gemeenteontvangers bevestigd. Onder deze categorieën werd een -voorlopig- laatste bevestiging georganiseerd tijdens de zomer van 2012, slechts enkele maanden voor de gemeenteraadsverkiezingen van dat jaar. De combinatie van deze enquêtes maakt het mogelijk om evoluties in de implementatie van en percepties over het decreet in kaart te brengen.

In totaal nam 59% van de gemeentesecretarissen deel aan de meest recente enquête. De respons bij de financieel beheerders lag met 62% iets hoger. Van de burgemeesters, schepenen en raadsleden nam respectievelijk 31%, 31% en 24% deel. Daarmee ligt de respons bij de gemeentesecretarissen en burgemeesters en financieel beheerders lager dan bij de voorgaande meting(en). Voor de andere groepen respondenten liggen de responscijfers anno 2012 hoger dan bij de survey uit 2009.⁴

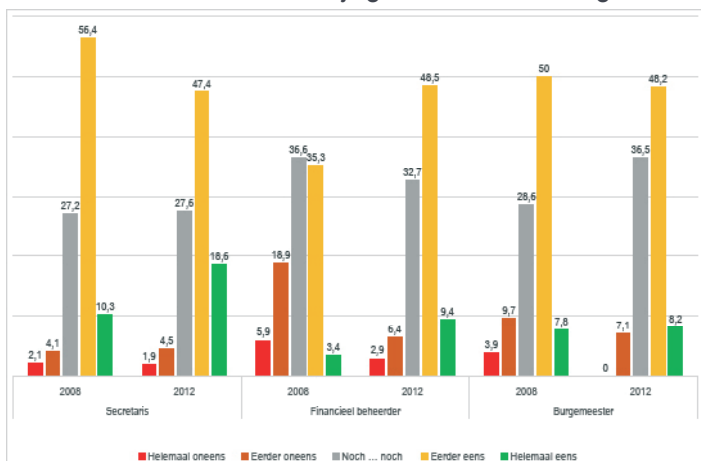
Vooraleer stil te staan bij de specifieke vernieuwingen die het Gemeentedecreet doorvoerde, belichten we de algemene appreciatie van het decreet in de ogen van de betrokkenen.

Algemene appreciatie

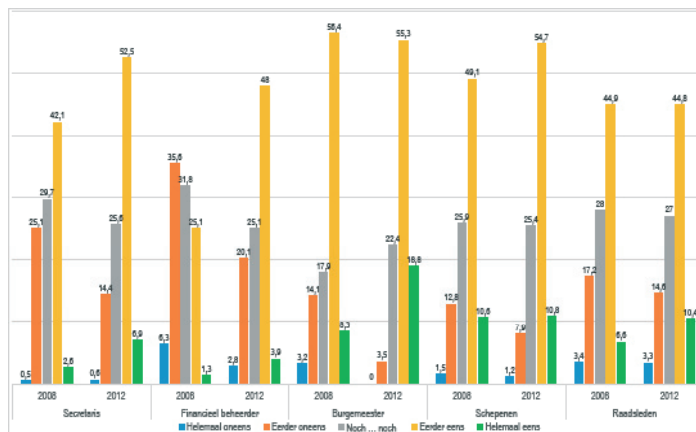
Hoe evalueren de lokale politici, gemeentesecretarissen en financieel beheerders het Gemeentedecreet en is deze evaluatie geëvolueerd ten opzichte van de voorgaande meting uit 2009? Dat is een eerste vraag die de onderzoekers wilden beantwoorden.

Waardering voor het gemeentedecreet, 2009-2012

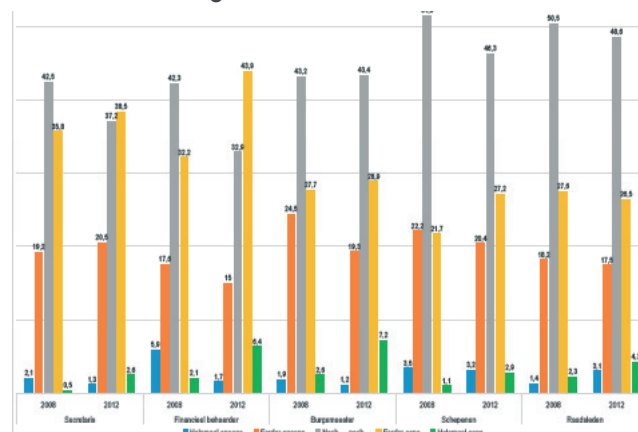
Het Gemeentedecreet is in zijn geheel een verbetering

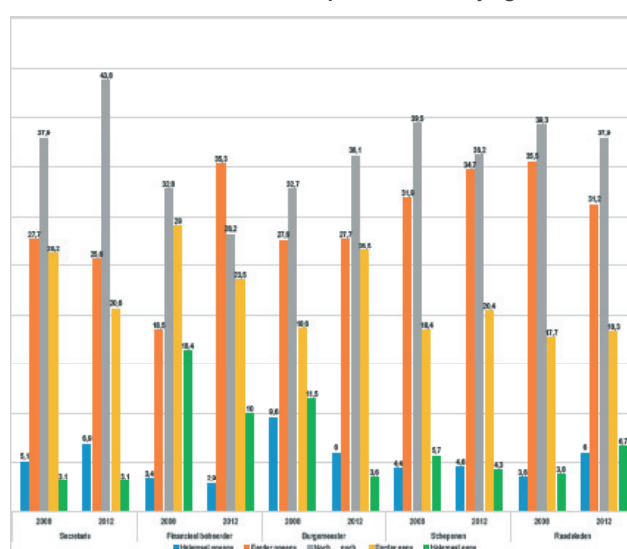
Vlot verloop van het implementatieproces

Gemeentedecreet geeft meer ruimte voor maatwerk

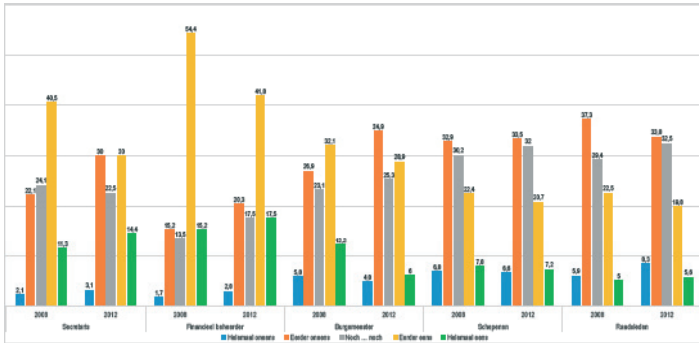

Het Gemeentedecreet is niet op maat van mijn gemeente

⁴ E. OLISLAGERS, J. ACKAERT, F. DE RYNCK & H. REYNAERT, Percepties van burgemeesters, schepenen, raadsleden, secretarissen en ontvangers over het gemeentedecreet vergeleken, Hasselt, Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen, 2009, 174p.

Te weinig capaciteit om het decreet te implementeren

De algemene appreciatie van het Gemeentedecreet en het implementatieproces is positief. Een meerderheid van de secretarissen, financieel beheerders, burgemeesters, schepenen en raadsleden beschouwt het decreet als een verbetering en vindt dat de implementatie vlot verloopt. Bovendien toont een vergelijking met 2009 aan dat de verschillende betrokkenen het implementatieproces anno 2012 positiever beoordelen.

Met uitzondering van de schepenen en de raadsleden, zijn de verschuivingen voor elke groep significant. De vraag naar de mate waarin het Gemeentedecreet op maat van hun gemeente gemaakt is, verdeelt de respondenten. Over het algemeen lijkt bij elke groep het aandeel dat het oneens is met de stelling dat het decreet niet op maat van hun gemeente gemaakt is, groter te zijn dan het percentage dat het eens is met die stelling.

Het antwoordgedrag verschilt naargelang de functie. Algemeen valt de positieve houding van de secretarissen op. Zo beschouwen bijna twee op drie secretarissen het Gemeentedecreet als een verbetering en is een relatief grote groep (41%) van mening dat het decreet meer ruimte biedt voor maatwerk. Over de stelling met betrekking tot de mate waarin het decreet op maat van hun gemeente gemaakt is, nemen de secretarissen een weinig uitgesproken standpunt in: bijna 44% van de secretarissen is het noch eens, noch oneens met de stelling. In vergelijking met de andere respondenten zijn ze wel het minst vaak van mening dat het decreet niet op maat van hun gemeente gemaakt is.

Over de interne capaciteit om het decreet te implementeren zijn de secretarissen –samen met de financieel beheerders– daarentegen het meest kritisch.

De kritische houding van de financieel beheerders komt terug in de stelling die peilt naar het vlotte verloop van het implementatieproces. Hoewel een krappe meerderheid (52%) meent dat de implementatie vlot verloopt in hun gemeente, is het aandeel respondenten dat het oneens is met deze uitspraak met 23% relatief groot. Ter nuancering dient echter opgemerkt te worden

dat de algemene appreciatie van de financieel beheerders opvallend positiever is dan bij de vorige meting. Bovendien zijn de financieel beheerders het vaakst van mening dat het Gemeentedecreet hun gemeente meer ruimte geeft voor maatwerk.

Bij de stellingen aangaande de ruimte voor maatwerk en de interne capaciteit valt verder het onderscheid tussen het antwoordgedrag van de politici en de ambtenaren op. Secretarissen en financieel beheerders zijn beduidend vaker van mening dat het Gemeentedecreet meer ruimte geeft voor maatwerk dan burgemeesters, schepenen en raadsleden. Over de interne capaciteit om het decreet te implementeren zijn lokale ambtenaren daarentegen kritischer dan politici.

Van de lokale politici zijn de raadsleden het meest sceptisch over het decreet en over het vlotte verloop van het implementatieproces. Bovendien is de algemene appreciatie van de raadsleden over het decreet negatiever dan in 2009 en zijn ze vaker van mening dat het decreet niet op maat van hun gemeente is. De politici met een uitvoerend mandaat zijn het meest positief over het verloop van het implementatieproces. Bijna drie vierde van de burgemeesters zegt dat de implementatie vlot verloopt in hun gemeente. Twee derde van de schepenen deelt deze mening.

Bijkomende multilineaire regressieanalyses tonen aan dat de algemene evaluatie van het Gemeentedecreet positiever is indien de vernieuwingen uit het decreet reeds zijn doorgevoerd. Zo staan respondenten uit gemeenten waar de burgemeester niet langer voorzitter is van de gemeenteraad, positiever tegenover het decreet, net als respondenten uit gemeenten waar reeds een managementteam aanwezig was voor de decretale verplichting. Ook politici die tot de meerderheid behoren, laten zich positiever uit over het decreet. Opmerkelijk is tot slot dat de schaal alleen bij de financieel beheerders speelt: financieel beheerders uit grotere gemeenten zijn over het algemeen positiever over het decreet dan hun collega's uit kleinere gemeenten.

Sterkere gemeenteraad?

Het Gemeentedecreet wijzigde de lokale politieke instellingen op een aantal punten. Hoewel ook gesleuteld werd aan de samenstelling van het college, focust dit artikel op de wijzigingen die werden doorgevoerd aan de gemeenteraad. Achtereenvolgens komen het voorzitterschap, de mogelijkheid tot delegatie naar het college en de rapporteringsverplichting aan bod. Een laatste onderdeel behandelt de algemene werking van de raad.

Voorzitterschap gemeenteraad

Om de controlerende rol van de gemeenteraad ten aanzien van het college te versterken, voorziet het Gemeentedecreet in de mogelijkheid om het burgemeesterschap en het voorzitterschap van de gemeenteraad te ontvlechten.

In tegenstelling tot voor 2007 is de burgemeester met andere woorden niet langer automatisch voorzitter van de gemeenteraad, maar kunnen ook schepenen en raadsleden die niet tot het uitvoerend college behoren, deze functie opnemen.

Data van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur tonen aan dat 211 burgemeesters er aan het einde van de zittingsperiode 2007-2012 voor gekozen hadden om niet langer voorzitter te zijn van de gemeenteraad. Ter vergelijking: aan het begin van de zittingsperiode 2007-2012 ging het om 103 burgemeesters.⁵

Blijft de vraag in welke mate deze vernieuwing effectief tot een sterkere gemeenteraad heeft geleid? Hier zijn de eerste positieve signalen merkbaar. Zo evalueren lokale actoren uit gemeenten waar de burgemeester niet langer voorzitter is van de gemeenteraad, het decreet positiever. Bovendien percipiëren ze ook vaker een sterkere gemeenteraad.

Delegatie van raad naar college

Opdat de gemeenteraad zich sterker zou kunnen inlaten met het uittekenen van de beleidslijnen en minder tijd zou spenderen aan detailbeslissingen, biedt het Gemeentedecreet de raadsleden de mogelijkheid om bevoegdheden te delegeren naar het college van burgemeester en schepenen.

Anno 2012 maken bijna negen op de tien Vlaamse gemeenten gebruik van deze mogelijkheid. Dit cijfer ligt significant hoger dan in 2009 toen precies 72% van de Vlaamse gemeenteraden bevoegdheden delegerden naar het uitvoerende college. Dit gebeurt voornamelijk in kleine en grote gemeenten. Middelgrote gemeenten maken minder gebruik van deze delegatiemogelijkheid.

Lokale actoren zijn slechts in beperkte mate vragende partij voor meer delegatie in hun gemeente. Over het algemeen is het draagvlak voor meer delegatie het grootst bij burgemeesters en secretarissen: respectievelijk 27% en 28% menen dat de delegatie van bevoegdheden van de gemeenteraad naar het college nog niet ver genoeg gaat in hun gemeente. De raadsleden zelf zien hun bevoegdheden het minst graag gedelegeerd naar het college: terwijl een relatief kleine groep (20%) van mening is dat de delegatie in hun gemeente niet ver genoeg gaat, vindt twee derde bijkomende delegatie van de raad naar het college niet nodig. Ook 42% van de schepenen is geen vragende partij voor

een meer verregaande delegatie van bevoegdheden. Een vergelijking met de meting van 2009 toont dat de meningen over delegatie in de loop van de zittingsperiode weinig gewijzigd zijn. Alleen bij de secretarissen klinkt de vraag naar een meer verregaande delegatie anno 2012 iets luider dan in 2009.

De terughoudendheid van de raadsleden ten aanzien van delegatie wordt bevestigd door het antwoordpatroon op de stelling die peilde naar de mate waarin de respondenten een weigerachtige houding ten aanzien van delegatie waarnemen bij de gemeenteraadsleden. Telkens ongeveer 40% van de lokale actoren percipieert een weigerachtige houding bij de raadsleden tegenover delegatie. Hoewel raadsleden zelf het meest frequent van mening zijn dat zij weigerachtig staan tegenover de delegatie van bevoegdheden naar het college (44%), is een relatief grote groep (27%) de tegengestelde mening toegedaan. In vergelijking met de resultaten van 2009 nemen schepenen en raadsleden anno 2012 vaker een weigerachtige houding waar bij raadsleden tegenover de delegatie van bevoegdheden naar het college.

De zoektocht naar verklarende variabelen voor het draagvlak voor meer verregaande delegatie, wijst op de invloed van de schaal van de gemeente. Secretarissen uit grotere gemeenten zijn sterkere voorstanders van een meer verregaande delegatie. Echter, in diezelfde gemeenten nemen secretarissen ook vaker een weigerachtige houding waar bij de raadsleden. Verder tonen de analyses aan dat meerderheidsraadsleden over het algemeen meer vragende partij zijn voor een meer verregaande delegatie. Uitzondering hierop vormen de raadsleden van Vlaams Belang.

Rapporteringsverplichtingen

Om de controlerende rol van de raad te versterken, reikt het Gemeentedecreet enkele rapporten van de financieel beheerder, de gemeentesecretaris en het college van burgemeester en schepenen aan ten aanzien van de gemeenteraad en het college. Concreet peilde de studie hoeveel belang de actoren hechten aan de volgende rapporten:⁶

- Het rapport dat de financieel beheerder minstens eenmaal per jaar opstelt en dat minstens een overzicht omvat van de thesaurietoestand, de liquiditeitsprognose, de beheerscontrole en de evolutie van de budgetten
- Een afschrift van het rapport dat de financieel beheerder minstens eenmaal per jaar opstelt over de uitvoering van zijn taak van voorafgaande controle van de wetmatigheid en regelmatigheid van de voorgenomen verbintenissen
- Het rapport van de financieel beheerder over het debiteurenbeheer, voornamelijk de invoering van de fiscale en niet-fiscale ontvangsten

⁵ AGENTSCHAP VOOR BINNENLANDS BESTUUR, "Themanummer. Vlaamse profielschets", BinnenBand, 2013, 18 (6), 13.

⁶ Aangeboden antwoordcategorieën: Heel weinig – Weinig – Noch weinig, noch veel, Veel, Heel veel.

- Het jaarlijkse rapport van de gemeentesecretaris over de organisatie en de werking van het interne controlesysteem;
- Het rapport dat het college van burgemeester en schepenen minstens eenmaal per jaar voorlegt aan de gemeenteraad over de uitvoering van het budgethouderschap.

De rapporten worden over het algemeen hoog ingeschat. Telkens meer dan twee derde van de actoren hechten veel belang aan de rapporten. Van alle rapporten schatten de lokale politici over het algemeen het rapport van de financieel beheerder over de thesaurietoestand, de liquiditeitsprognose, de beheerscontrole en de evolutie van de budgetten het hoogst in.

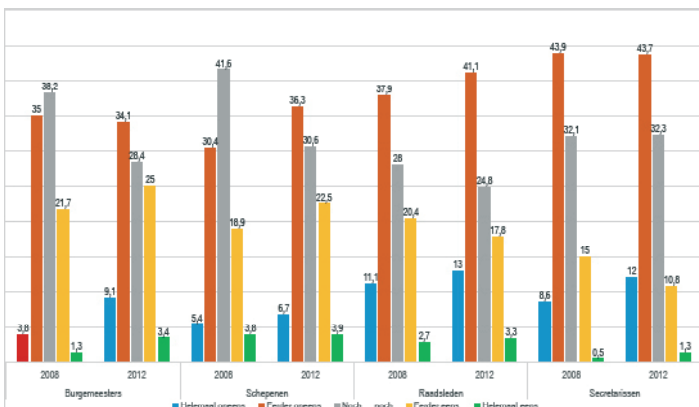
Algemeen vallen verschillen op tussen de uitvoerende en de 'gewone' raadsleden: de burgemeesters en schepenen hechten meer belang aan de rapporten. Een vergelijking met de voorgaande meting wijst op een positieve evolutie: met uitzondering van het rapport over het interne controlesysteem, worden de verschillende rapporten door alle groepen respondenten anno 2012 hoger ingeschat.

In deze context is het belangrijk om te vermelden dat de timing van deze rapporten sinds de eerste enquête gewijzigd is. Op dat ogenblik diende het rapport over de thesaurietoestand, de liquiditeitsprognose, de beheerscontrole en de evolutie van de budgetten elk kwartaal te worden opgesteld. De rapporten over de voorafgaande controle en over de uitvoering van het budgethouderschap waren semesterrapporten.

Werking gemeenteraad

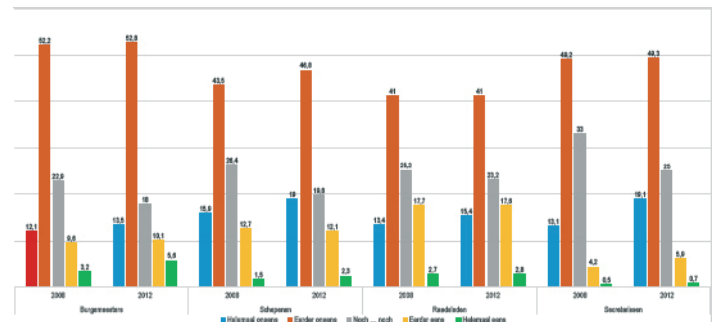
Is het Gemeentedecreet in haar opzet geslaagd wat de werking van de gemeenteraad betreft? Percipiëren de lokale politici en ambtenaren met andere woorden een sterkere gemeenteraad?

Stelling 1: De rol van de gemeenteraad als controlerende instantie is versterkt in mijn gemeente.

Slechts een kleine minderheid van de respondenten is van mening dat de controlerende rol van de gemeenteraad versterkt is. Vooral de secretarissen laten zich hier kritisch over uit: meer dan de helft (56%) neemt geen versterking van de controlerol van de gemeenteraad waar. Een relatief kleine groep van 12% wel. Ook van de raadsleden is een meerderheid (54%) van mening dat de rol van de gemeenteraad als controlerende instantie niet is versterkt. Ruim een vijfde vindt echter van wel. Ter vergelijking: van de schepenen en burgemeesters vindt telkens iets meer dan een kwart dat de rol van de gemeenteraad als controlerende instantie versterkt is, 43% van de uitvoerende mandatarissen ziet hierin echter weinig of geen verbetering.

Stelling 2: De kwaliteit van de debatten in de gemeenteraad is toegenomen.

Slechts een minderheid van de respondenten neemt een verbetering waar in de kwaliteit van de debatten in de gemeenteraad.

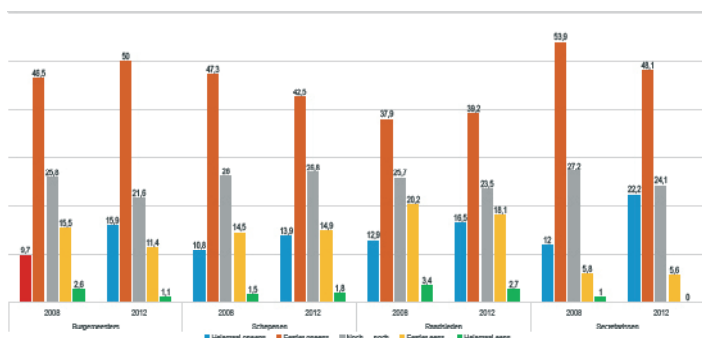
Opnieuw zijn de secretarissen het meest sceptisch: slechts 7% is van mening dat de kwaliteit van de debatten in de gemeenteraad is toegenomen. Een ruime meerderheid (68%) is het oneens met deze uitspraak. Van de burgemeesters en de schepenen neemt 16% meer kwaliteitsvolle debatten waar in de raad. Raadsleden zijn relatief positief: ruim een vijfde ziet een toename in de kwaliteit van de debatten. Toch neemt een meerderheid (56%) geen verbetering waar op dit vlak. In vergelijking met de voorgaande meting zijn geen significante verschillen waarneembaar.

Een laatste stelling over de werking van de gemeenteraad peilt naar de mate waarin de gemeenteraad zich vandaag meer bezig houdt met visieontwikkeling.

Stelling 3: De gemeenteraad houdt zich vandaag meer bezig met visieontwikkeling.

Net als bij de voorgaande stellingen over de werking van de gemeenteraad, zijn secretarissen het meest kritisch. Minder dan 6% is het eens met de stelling dat de gemeenteraad zich vandaag meer bezighoudt met visieontwikkeling, ruim zeven op de

tien secretarissen zien weinig of geen verandering op dit vlak. Hoewel de raadsleden het meest positief zijn, blijft de groep die van mening is dat de gemeenteraad zich vandaag meer bezighoudt met visieontwikkeling beperkt tot ruim 20%. Burgemeesters en schepenen nemen een middenpositie in. Over het algemeen leunen de onderzoeksresultaten sterk aan bij de bevindingen van 2009.

Tot slot werd aan de hand van een lineaire regressieanalyse onderzocht welke politici vaker een sterkere gemeenteraad percipiëren. Dit is onder meer het geval bij politici in die gemeenten waar de burgemeester niet langer voorzitter is van de gemeenteraad. Verder nemen oppositierraadsleden en politici met meer dan zes jaar ervaring minder vaak een sterkere raad waar dan respectievelijk politici die tot de meerderheid behoren en minder ervaren politici. Daarnaast is er een negatief verband tussen tijdsbesteding en versterking van de raad: naarmate politici meer tijd spenderen aan hun mandaat, staan ze hier kritischer tegenover.

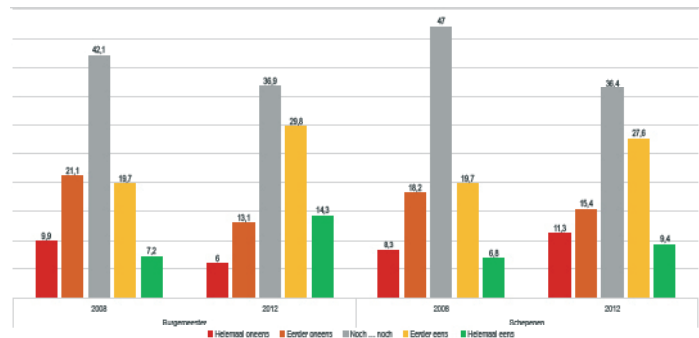
Secretaris en financieel beheerder: samenwerking of conflict?

Het Gemeentedecreet wijzigde niet alleen de werking en rol van de politieke organen, maar voerde ook veranderingen door in de lokale administratie. Vooral de hertekende relatie tussen de secretaris en de financieel beheerder verdient onze aandacht. Volgens de Memorie van Toelichting bij het Gemeentedecreet wil het decreet het conflictmodel tussen de secretaris en de financieel beheerder vervangen door een samenwerkingsmodel waarin beide ambtenaren een belangrijke rol vervullen.⁷ Bovendien duidt het decreet de secretaris expliciet aan als hoofd van het gemeentepersoneel (Art. 86). De financieel beheerder staat sinds het Gemeentedecreet voor een aantal taken dan ook onder de functionele leiding van de secretaris, aan wie hij hierover verantwoording dient af te leggen (Art. 93).

Om na te gaan of de relatie tussen de secretaris en de financieel beheerder veranderd is sinds de invoering van het decreet, werd bij de secretarissen gepeild in welke mate ze het eens wa-

ren met de stelling dat de relatie met de financieel beheerder sinds de invoering van het Gemeentedecreet in positieve zin gewijzigd is. Ook de burgemeesters en schepenen werd naar hun mening gevraagd over de relatie tussen beide ambtenaren.

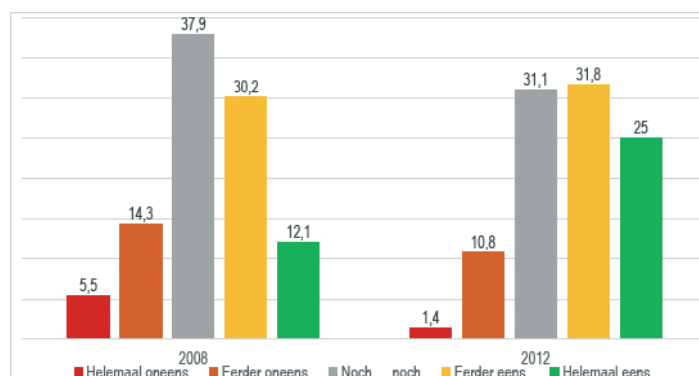
Verbetering in de relatie tussen secretaris en financieel beheerder sinds het decreet

Bijna de helft van de secretarissen (46%) is van mening dat de relatie met de financieel beheerder sinds de invoering van het Gemeentedecreet verbeterd is. Een relatief kleine groep van 14% is het oneens met deze stelling, 40% heeft hierover geen uitgesproken mening. In vergelijking met 2009 is een grotere groep het helemaal eens met de uitspraak dat de relatie met de financieel beheerder in positieve zin gewijzigd is sinds het decreet. Ook een substantieel aandeel van de burgemeesters (44%) en schepenen (37%) neemt een verbetering waar in de samenwerking tussen secretaris en financieel beheerder. Bijna een vijfde van de burgemeesters ziet echter geen verbetering in de relatie tussen beide ambtenaren sinds de invoering van het decreet. Bij de schepenen schommelt dit percentage rond de 27%.

Bovendien zijn zes op de tien secretarissen van mening dat ze beter op de hoogte zijn van het financieel beleid in hun gemeente sinds het Gemeentedecreet. Daarmee zijn de percepties over deze stelling positief geëvolueerd: het aandeel respondenten dat het helemaal eens is met deze stelling is meer dan verdubbeld.

De secretaris is beter op de hoogte van het financieel beleid

⁷ VLAAMSE REGERING, Memorie van Toelichting, Parl. St. Vlaams Parlement 2004-2005, nr. 347/1, 19.

Sinds de invoering van het Gemeentedecreet dient de financieel beheerder over de uitvoering van de volgende taken te rapporteren aan de secretaris:

- het opstellen van het voorontwerp van de financiële nota van het meerjarenplan en van de jaarlijkse herziening ervan
- het opstellen van het voorontwerp van de financiële nota van het jaarlijks budget en van de budgetwijzigingen
- het voeren en het afsluiten van de boekhouding
- het opmaken van de inventaris, de jaarrekeningen en de geconsolideerde jaarrekening
- het verzorgen van financiële analyse en financiële beleidsadvisering in de ruimste zin
- het thesauriebeheer.

De studie peilde naar het belang dat de gemeentesecretarissen aan deze rapporten hechten.⁸ Dit blijkt over het algemeen groot te zijn. Meer dan negen op de tien secretarissen schatten het voorontwerp van de financiële nota van het meerjarenplan en van de jaarlijkse herziening ervan belangrijk in. Ook het voorontwerp van de financiële nota van het jaarlijkse budget en van de budgetwijzigingen en het rapport over de financiële analyse en financiële beleidsadvisering wordt door meer dan 90% van de secretarissen als belangrijk beschouwd. Slechts enkelingen geven aan weinig belang te hechten aan deze rapporten.

Ruim zes op de tien secretarissen beschouwen het voorontwerp van de interne kredietaanpassingen als (zeer) belangrijk, iets meer dan een tiende omschrijft dit rapport als (helemaal) niet belangrijk. 72% van de secretarissen beschouwt het rapport over het thesauriebeheer als (zeer) belangrijk, 8% hecht weinig belang aan dit rapport. Van de opgesomde rapporten hechten de secretarissen minder belang aan het document over het voeren en het afsluiten van de boekhouding en het opmaken van de inventaris, de jaarrekeningen en de geconsolideerde jaarrekening: 57% beschouwt dit rapport als (zeer) belangrijk.

In vergelijking met de meting van 2009 hechten de gemeentesecretarissen meer belang aan de verschillende rapporten. De toename van het aandeel respondenten dat de rapporten zeer belangrijk vindt, wijst op een versterking van de reeds bestaande positieve houding.

Politiek-ambtelijke samenwerking: zijn de ambities gerealiseerd?

Het Gemeentedecreet bracht niet alleen wijzigingen aan in de politieke en ambtelijke component, maar hertekende ook de verhoudingen tussen beide. Een eerste belangrijke vernieuwing in deze context betreft het managementteam. Het onderzoek ging na hoe de lokale actoren de invloed en werking van het managementteam evalueren. Ook andere vernieuwingen die in deze context werden gerealiseerd, zoals de invoering van de

afsprakennota en de delegatiemogelijkheid komen aan bod.

Managementteam

Om samenwerking tussen de verschillende onderdelen van de gemeentelijke organisatie te stimuleren, verplicht het Gemeentedecreet de gemeenten om een managementteam op te richten. Alle deelnemende gemeentesecretarissen gaven in de zomer van 2012 aan dat in hun gemeente een managementteam aanwezig is. Daarmee is het aandeel gemeenten met een managementteam significant gestegen ten opzichte van 2008 toen 97% van de gemeenten een managementteam had ($p=0,020$).

Samenstelling

Het Gemeentedecreet legt een minimale samenstelling van het managementteam op. Met name de secretaris, financieel beheerder en - indien aanwezig - de adjunct-secretaris dienen deel uit te maken van het team. Sinds het Hersteldecreeet van 2009 maakt ook de burgemeester, of in voorkomend geval de schepenen door hem aangeduid, deel uit van het managementteam (Art. 96). De gemeenteraad is bevoegd voor de aanstelling en het ontslag van eventuele bijkomende leden van het managementteam. Alle personen "die geen mandataris zijn en waarvan de deelname aan het managementteam nuttig wordt geacht voor het functioneren van de gemeente" komen hiervoor in aanmerking (Art. 96).

De voorbije jaren is het gemiddeld aantal leden van de managementteams significant gestegen: terwijl managementteams bij de voorgaande meting gemiddeld 5,4 leden telden, loopt dit gemiddelde in 2012 op tot zes leden ($p=0,010$). De toename van het aantal leden is mogelijk een gevolg van de opname van de burgemeester.

De bevraging van 2009, die de situatie schetst voor de invoering van het Hersteldecreeet, toonde aan dat leden van het college van burgemeester en schepenen in 5% van de gemeenten stelselmatig deelnamen aan de vergaderingen van het managementteam.⁹ In de zomer van 2012 waren zeven op de tien gemeenten overgegaan tot de opname van de burgemeester in het managementteam. In vier procent van de gemeenten nemen ook andere leden van het college stelselmatig deel aan de beraadslaging van het managementteam.

Over het algemeen lijken de respondenten tevreden te zijn met het aantal leden van het managementteam. Minder dan een vijfde van de secretarissen en financieel beheerders zijn van mening dat het managementteam vandaag te veel leden telt. Bij de burgemeesters en schepenen schommelt dit aandeel rond de 25%. Telkens de helft van de respondenten is het oneens met

⁸ Aangeboden antwoordcategorieën: Helemaal niet belangrijk – Niet belangrijk – Noch belangrijk, noch onbelangrijk – Belangrijk – Heel belangrijk.

⁹ E. OLISLAGERS, J. ACKAERT, F. DE RYNCK & H. REYNAERT, Percepties van burgemeesters, schepenen, raadsleden, secretarissen en ontvangers over het gemeentedecreet vergeleken, Hasselt, Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen, 2009, 174p.

de stelling dat het managementteam vandaag te veel leden telt. Uitzondering vormen de secretarissen, van wie ruim zes op de tien het oneens zijn met deze uitspraak.

In vergelijking met 2009 zijn de percepties van de secretarissen en de burgemeesters niet gewijzigd. Ondanks de toename van het aantal leden, zijn de financieel beheerders anno 2012 minder vaak van mening dat het managementteam vandaag te veel leden telt. Bij de schepenen neemt het aandeel respondenten dat vindt dat het aantal leden van het managementteam te hoog ligt daarentegen met ruim 8% toe.

Naast het ledenaantal van het managementteam, zijn de respondenten ook tevreden over de mate waarin het managementteam de structuur van de gemeentelijke organisatie weerspiegelt. Zowel van de secretarissen, de burgemeesters als de schepenen is een ruime meerderheid van mening dat de samenstelling van het managementteam de structuur van de gemeentelijke organisatie weerspiegelt. Vooral de secretarissen en de burgemeesters laten zich positief uit: bijna acht op de tien respondenten verklaren zich eerder eens of helemaal eens met de uitspraak. Hoewel de schepenen iets kritischer lijken te zijn, is nog steeds ruim 68% tevreden over de representativiteit van het managementteam. In vergelijking met 2009 stellen we geen significante verschuivingen vast in het antwoordgedrag van de lokale politici noch van de secretarissen.

Tot slot zijn ruim acht op de tien gemeentesecretarissen van mening dat de financieel beheerder door zijn lidmaatschap van het managementteam meer betrokken is bij de gemeentelijke organisatie. De financieel beheerders uiten zich sceptischer over de invloed van hun lidmaatschap van het managementteam. Toch is nog steeds twee derde van mening dat ze meer betrokken zijn bij de gemeentelijke organisatie door hun opname in het managementteam. Ondanks enkele kleine verschuivingen in het antwoordgedrag van de secretarissen en de financieel beheerders, zijn geen significante veranderingen waarneembaar.

Werking

Wat de vergaderfrequentie van het managementteam betreft, toont de studie dat ongeveer de helft van de managementteams minstens een keer om de twee weken vergadert. In een vijfde van de gemeenten komt het managementteam wekelijks samen. In 29% van de gemeenten komt het managementteam 1 keer per maand samen. Deze vergaderfrequentie van het managementteam is niet gewijzigd tussen 2008 en 2012. Wel tonen bijkomende analyses dat het vergaderritme hoger is naarmate het inwonertal toeneemt.

Met betrekking tot het takenpakket van het managementteam schrijft artikel 98 van het Gemeentedecreet: "het management-

team ondersteunt de coördinatie van de gemeentelijke diensten bij de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie. Het managementteam bewaakt de eenheid in de werking, de kwaliteit van de organisatie en de werking van de gemeentelijke diensten, alsook de interne communicatie."

Het MAT levert een belangrijke bijdrage in de coördinatie van de diensten		
	2008	2012
Helemaal oneens	1,1	2,4
Eerder oneens	6,3	3,6
Noch ... noch	15,3	17,5
Eerder eens	49,2	38,6
Helemaal eens	28	38
Het MAT bewaakt de eenheid in de werking van de organisatie		
	2008	2012
Helemaal oneens	1,1	2,4
Eerder oneens	5,8	4,2
Noch ... noch	16,4	15,7
Eerder eens	50,3	39,8
Helemaal eens	26,5	38
Het MAT bewaakt de kwaliteit van de organisatie		
	2008	2012
Helemaal oneens	1,1	1,8
Eerder oneens	5,9	6
Noch ... noch	18,6	16,3
Eerder eens	53,2	43,4
Helemaal eens	21,3	32,5

Het MAT bewaakt de werking van de gemeentelijke diensten		
	2008	2012
Helemaal oneens	1,1	1,8
Eerder oneens	5,3	6,7
Noch ... noch	22,2	17,6
Eerder eens	51,3	46,1
Helemaal eens	20,1	27,9
Het MAT bewaakt de interne communicatie		
	2008	2012
Helemaal oneens	1,6	1,8
Eerder oneens	8,5	9,7
Noch ... noch	22,8	21,2
Eerder eens	50,8	45,5
Helemaal eens	16,4	21,8

In de ogen van de gemeentesecretarissen slagen de managementteams er over het algemeen goed in om de taken die het Gemeentedecreet naar voor schuift, te vervullen. Telkens meer dan drie vierde van de secretarissen is van mening dat het managementteam een belangrijke bijdrage levert in de coördinatie van de diensten, dat het de eenheid in de werking van de organisatie bewaakt en dat het de kwaliteit van de organisatie bewaakt. Precies 74% van de secretarissen zegt dat het managementteam de werking van de gemeentelijke diensten bewaakt. Het bewaken van de interne communicatie wordt het meest kritisch beoordeeld door de secretarissen. Toch is nog ruim 67% van mening dat het managementteam deze taak op zich neemt.

In vergelijking met 2009 valt voor de verschillende stellingen een gelijkaardige evolutie op. Telkens neemt het aandeel gemeentesecretarissen die het eerder eens is met de uitspraken af, ten voordele van de categorie 'helemaal eens'. Een chi2-test toont echter aan dat de verschillen niet significant zijn.

Tot slot schrijft het Gemeentedecreet (Art. 98) voor dat het managementteam een ondersteunende rol dient te spelen in de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de beleidsevalu-

atie. De vraag in welke mate het managementteam deze taak effectief vervult, werd niet alleen voorgelegd aan de gemeentesecretarissen, maar ook aan de burgemeesters en schepenen. De vragenlijst voor de financieel beheerders peilde alleen naar de rol van het managementteam in de beleidsvoorbereiding.

Over het algemeen lijken de respondenten de rol van het managementteam in de beleidsvoorbereiding als eerder belangrijk in te schatten. Telkens meer dan de helft van de lokale ambtenaren en lokale politici zijn het eerder of helemaal eens met de stelling dat het managementteam een belangrijke rol speelt in deze fase van de beleidscyclus. Vooral de burgemeesters schatten de invloed hoog in: ruim acht op de tien burgemeesters zijn het (eerder of helemaal) eens met deze stelling. Bovendien schatten de burgemeesters de rol van het managementteam in de beleidsvoorbereiding hoger in dan bij de eerste meting. De financieel beheerders zijn het meest verdeeld: bijna 54% is het eens, tegenover 29% oneens. In vergelijking met 2009 is de invloed van het managementteam in de beleidsvoorbereiding in de ogen van de secretarissen, financieel beheerders en schepenen ongewijzigd.

Ook de invloed van het managementteam in de beleidsuitvoering wordt over het algemeen hoog ingeschat. Net als bij de stelling over de beleidsvoorbereiding, schatten de burgemeesters de rol van het managementteam het hoogst in. Opnieuw is een positieve evolutie waarneembaar in hun antwoordgedrag: het aandeel burgemeesters dat het helemaal eens is met de stelling neemt met meer dan 10% toe. De schepenen zijn daarentegen het meest kritisch: 62% ziet een rol weggelegd voor het managementteam in de uitvoering van het beleid. Bij de secretarissen en de schepenen stellen we geen significante evolutie vast.

De invloed van het managementteam in de beleidsevaluatie is echter een meer heikele kwestie. Het aandeel respondenten dat van mening is dat het managementteam een belangrijke rol speelt in de evaluatie van het beleid, schommelt rond de 60%. Net als bij de voorgaande analyses zijn de burgemeesters opnieuw het meest positief: twee derde kent het managementteam een belangrijke rol toe. Secretarissen nemen een iets meer terughoudende houding aan. Wel stellen we vast dat de percepties in alle drie de groepen positief zijn geëvolueerd ten opzichte van de voorgaande meting.

Meer verregaande analyses tonen aan dat de invloed van het managementteam in de beleidscyclus hoger wordt ingeschat in kleinere gemeenten. Verder zijn actoren uit gemeenten waar reeds voor de invoering van het Gemeentedecreet een managementteam aanwezig was, positiever over de invloed van het orgaan in deze fasen van de beleidscyclus, wat mogelijk wijst op een leereffect. Daarnaast speelt de organisatiecultuur

een belangrijke rol: secretarissen die de impact van de afspraak hoger inschatten en een sterkere implementatie van het diensthoofdenmodel waarnemen, laten zich positiever uit over de invloed van het managementteam.

Evaluatie

Naast de samenstelling en de werking van het managementteam, werd in de enquête ook gepeild naar een algemene evaluatie van het orgaan.

Over het algemeen beschouwen de respondenten het managementteam als een verbetering voor de werking van de gemeente. Telkens een ruime meerderheid van meer dan 60% ziet de meerwaarde van het managementteam voor de werking van de gemeente in. Bij de burgemeesters en de secretarissen loopt dit aandeel zelfs op tot meer dan 80%. De antwoorden van de financieel beheerders en de schepenen lopen sterk gelijk: telkens twee derde is overtuigd van de meerwaarde van het managementteam. Ongeveer 13% beschouwt het managementteam niet als een verbetering. In vergelijking met 2009 zijn de percepties over het managementteam niet significant gewijzigd.

Over het algemeen wordt de positie van het managementteam binnen de gemeentelijke organisatie eerder positief beoordeeld. Meer dan 60% van de secretarissen en de burgemeesters is het oneens met de stelling dat het managementteam een eiland vormt binnen de gemeentelijke organisatie. De schepenen en financieel beheerders zijn iets kritischer: het aandeel dat het oneens is met de stelling schommelt rond de 45%. Verder vindt ruim een derde van de schepenen en financieel beheerders dat het managementteam geïsoleerd is van andere gemeentelijke organen of diensten. Er zijn geen significante verschillen tussen het antwoordgedrag in 2009 en in 2012.

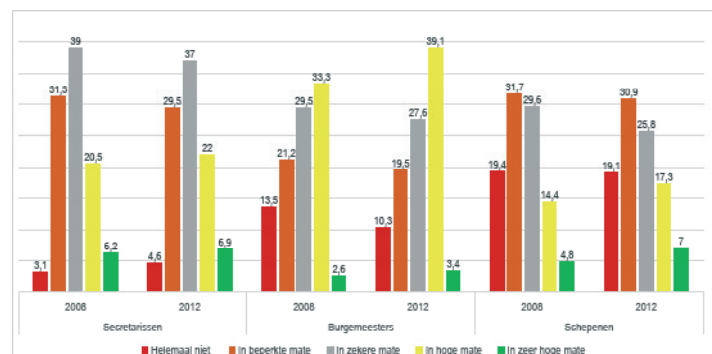
Ook over de interne werking van het managementteam laten de secretarissen zich eerder positief uit. Ruim zes op de tien gemeentesecretarissen zijn van mening dat het managementteam als een echt team werkt. Bijna 15% ziet hier echter nog punten die vatbaar zijn voor verbetering. Hoewel het aandeel respondenten dat het eens is met de stelling lijkt af te nemen, zijn de verschillen met de voorgaande meting niet significant.

Diensthoofdenmodel

Onder meer met de introductie van het managementteam beoogt het Gemeentedecreet een diensthoofdenmodel, waarbij de interne strategische top wordt gevormd door de secretaris, de financieel beheerder en de diensthoofden, die als een collegiaal orgaan werken. Daarmee hoopt de decreetgever komaf te maken met het zogenaamde schepenenmodel, waarbij recht-

streekse interacties plaatsvinden tussen de burgemeester en schepenen enerzijds en de gemeentelijke diensten anderzijds. Onder dit laatste model is de verdeling van bevoegdheden tussen politieke partijen en schepenen zeer bepalend voor de werking van de lokale besturen.¹⁰ De volgende analyses gaan na in welke mate het diensthoofdenmodel geïmplementeerd is in de Vlaamse gemeenten.¹¹

Stelling 1: Ik/de leden van het college wend mij/wenden zich rechtstreeks tot de verschillende diensten zonder daarin de secretaris te kennen.

Bijna 30% van de gemeentesecretarissen is van mening dat de leden van het college zich rechtstreeks tot de verschillende diensten wenden, zonder hem daarin te kennen. Ruim een derde gaat helemaal niet of slechts in beperkte mate akkoord met deze stelling. Meer dan 40% van de burgemeesters zegt zich rechtstreeks tot de gemeentediensten te wenden. Bijna 30% geeft aan dit niet te doen. De groep schepenen die aangeeft zich rechtstreeks tot de verschillende diensten te wenden, is relatief klein (24%). Daarentegen stelt precies de helft van de schepenen dat zij zich niet rechtstreeks tot de gemeentediensten wenden. Daarmee liggen de percepties van de respondenten in dezelfde lijn als de antwoorden uit 2009.

Stelling 2: Ik/de leden van het college stel/stellen een groot vertrouwen in de secretaris, die de volle vrijheid krijgt om de diensten te organiseren en te coördineren.

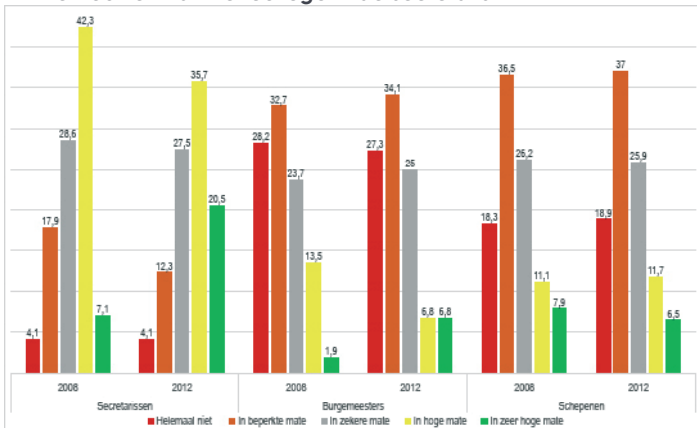
De cijfers wijzen op een discrepantie tussen het antwoordgedrag van de secretarissen en van de politici. Terwijl een meerderheid van de secretarissen (56%) aangeeft dat de leden van het college een groot vertrouwen stellen in hem en dat hij de volle vrijheid krijgt om de diensten te organiseren en te coördineren, schommelt dit percentage bij de burgemeesters en schepenen rond de 15%. Bovendien zijn nagenoeg zes op de tien politici het helemaal niet of slechts in beperkte mate eens met deze uitspraak. In vergelijking met 2009 voelen de secretarissen het vertrouwen van het college groeien en voelen zij zich vrijer om

¹⁰ Y. PLEES en K. DE LEMMANS, "Gemeentelijke organisatiemodellen en modelsecretarissen?", Tijdschrift voor Overheidsmanagement, 1997, no. 2, 4-14; N. VALLET en F. DE RYNCK, "De lokale leiderschapstand: een verkennend onderzoek naar de aard en hoedanigheid van het politiek en ambtelijk leiderschap in Vlaanderen", Res Publica, 2006, vol 3, no. 4, 446-471.

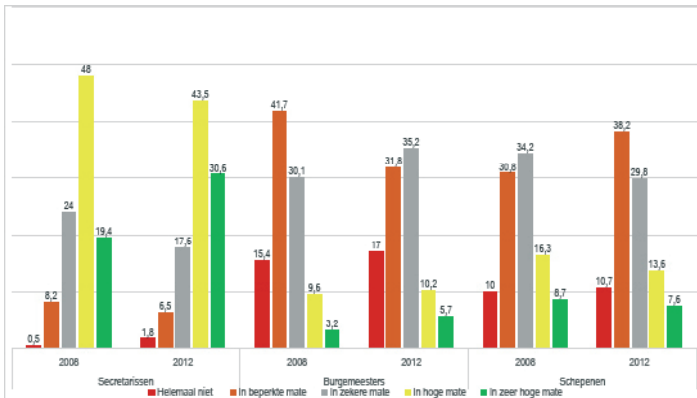
¹¹ Deze stellingen zijn gebaseerd op PLEES en DE LEMMANS (1997).

de diensten te organiseren en te coördineren. De antwoorden van de burgemeesters en schepenen liggen daarentegen in de lijn van deze uit 2009.

Vertrouwen van het college in de secretaris

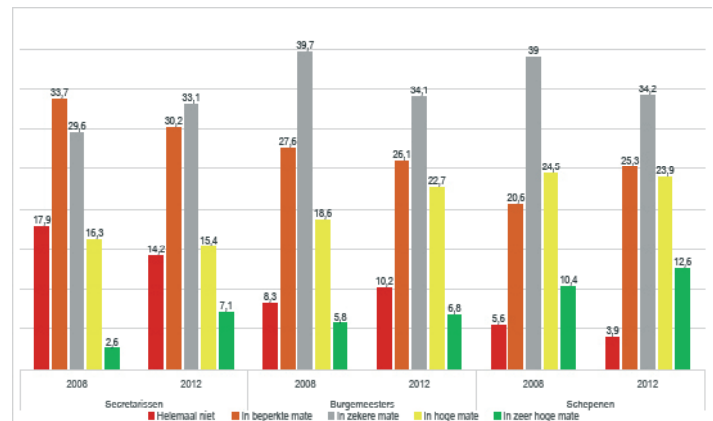
Stelling 3: Ik/de leden van het college laat/laten de voorbereiding van de beslissingen door de raad of het college over aan de gemeentesecretaris en zijn diensten.

Ook bij de stelling over de betrokkenheid van de secretaris in de voorbereiding van de beslissingen van de raad of het college, valt het onderscheid tussen de politici en de secretarissen op. Bijna driekwart van de secretarissen is van mening dat het college de voorbereiding van de beslissingen door de raad of het college aan hem en zijn diensten overlaat. Daarmee verschilt het antwoordgedrag van de secretarissen van dat van de politici, die veel minder vaak van mening zijn dat zij de voorbereiding van de beslissingen van de raad of het college overlaten aan de secretaris en zijn diensten. In vergelijking met de vorige meting zijn meer secretarissen van mening dat hij en zijn diensten verantwoordelijk zijn voor de voorbereiding van de beslissingen door de raad of het college. Het antwoordgedrag van burge-

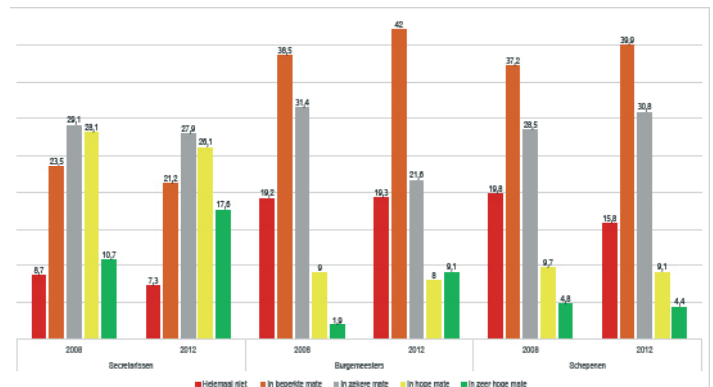
meesters en schepenen verschilt daarentegen niet significant van de resultaten van 2009.

Stelling 4: Ik/de leden van het college leg/leggen enkel de hoofdlijnen van het te voeren beleid vast, de administratie beslist over de beleidsuitvoering.

Over het algemeen zijn de leden van het college in sterkere mate dan de secretaris van mening dat zij enkel de hoofdlijnen van het beleid vastleggen en dat de administratie beslist over de beleidsuitvoering. Daarmee lijkt het antwoordgedrag in de omgekeerde richting te lopen dan bij de voorgaande stelling, al zijn de verschillen tussen de politici en de secretarissen minder groot.

Stelling 5: Ik/de burgemeester ben/is in de eerste plaats een politicus die eerder bekommerd is om beleidsvoering, dan om administratieve details.

De secretarissen zijn verdeeld over deze stelling: terwijl ruim vier op de tien van mening zijn dat de burgemeester in de eerste plaats bekommerd is om beleidsvoering en dan pas om administratieve details, gaat bijna 30% helemaal niet of slechts in beperkte mate akkoord met deze stelling.

Opnieuw liggen deze antwoorden niet in de lijn met die van de politici. Zij zijn beduidend minder vaak van mening dat zij in de eerste plaats bekommerd zijn om beleidsvoering dan om administratieve details. Van de burgemeesters geeft 17% aan in eerste instantie een politicus te zijn die bekommerd is om beleidsvoering en dan pas om administratieve details. Van de schepenen deelt 14% deze mening.

Hoewel sommige analyses wijzen op de eerste positieve signalen wat de implementatie van het diensthoofdenmodel betreft, is enig voorbehoud hieromtrent aangewezen. In de eerste plaats zijn er de tegenstrijdigheden tussen de verschillende categorieën respondenten. Daarnaast blijkt uit bijkomende regressieanalyses dat respondenten die meer ervaring hebben in hun functie, minder vaak een stroomlijning naar het diensthoofdenmodel waarnemen.

Afsprakennota

Het Gemeentedecreet bepaalt in artikel 87 dat elke gemeente een afsprakennota afsluit bij het begin van de gemeentelijke bestuursperiode, na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad. In se vervult de afsprakennota twee functies:

- Primo, het vastleggen van de wijze waarop de secretaris (en de leden van het managementteam) samenwerken met het college en de burgemeester om de beleidsdoelstellingen te realiseren, en
- Secundo, het regelen van de omgangsvormen tussen de politieke en de ambtelijke component in de gemeentelijke organisatie.

In gemeenten waar het college gebruik maakt van de mogelijkheid om bevoegdheden te delegeren naar de secretaris, regelt de afsprakennota bovendien de wijze waarop dit gebeurt.

'De respondenten lijken de impact van de afsprakennota op de samenwerking tussen het college en het managementteam niet al te hoog inschatten.'

Ondanks de verplichting had ruim 40% van de gemeenten in de zomer van 2012 (nog) geen afsprakennota. Ter vergelijking: anno 2008 voldeed 49% van de gemeentebesturen nog niet aan deze verplichting. Hoewel de aanwezigheid van afsprakennota's gunstig lijkt te evolueren, is de stijging niet significant.

Bekijken we de inhoud van de afsprakennota's dan legt dit document in 64% van de gemeenten vast dat het managementteam en het college op regelmatige tijdstippen samenkomen. In bijna zeven gemeenten op tien waar een afsprakennota aanwezig is, bepaalt het de wijze waarop het managementteam verslag

uitbrengt aan het college over zijn dagelijkse werkzaamheden. Concrete werkafspraken tussen college en managementteam zijn terug te vinden in 69% van de huidige afsprakennota's.

Toch lijken de respondenten de impact van het document op de samenwerking tussen het college en het managementteam niet al te hoog inschatten. Meer dan de helft van de burgemeesters (55%) en schepenen (53%) is het eerder of helemaal eens met de uitspraak dat de afsprakennota een belangrijke rol speelt in de samenwerking met het college. Daarmee zijn ze positiever over de impact van de afsprakennota dan de lokale topambtenaren. Van de secretarissen en financieel beheerders bevestigt telkens ongeveer een vijfde de impact van de afsprakennota. In vergelijking met 2009 lijken de schepenen, secretarissen en financieel beheerders minder belang te hechten aan de afsprakennota. Alleen bij de secretarissen zijn de wijzigingen echter significant.

Delegatie en budgethouderschap

Het college van burgemeester en schepenen kan krachtens artikel 58 van het Gemeentedecreet bepaalde bevoegdheden toevertrouwen aan de secretaris. Daarnaast kan "het college van burgemeester en schepenen bij de delegatie van bepaalde bevoegdheden bepalen dat de gemeentesecretaris de uitoefening van die gedelegeerde bevoegdheid kan toevertrouwen aan andere personeelsleden van de gemeente". Verder kan het schepencollege ook het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur delegeren naar de secretaris.

Anno 2012 gaven bijna vier op de tien gemeentesecretarissen aan dat in hun gemeente bevoegdheden werden gedelegeerd van het college naar de secretaris. In 10% van de gemeenten delegerde het college van burgemeester en schepenen het budgethouderschap, wat frequenter is dan bij de meting van 2008.

De studie ging na in welke mate er binnen de Vlaamse gemeenten een draagvlak bestaat voor de mogelijkheid om bevoegdheden te delegeren en gedelegeerde bevoegdheden uit te oefenen.

Stelling 1: In welke mate wenst u dat het college van burgemeester en schepenen het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur delegeert naar de secretaris?

Van de burgemeesters en de schepenen wenst (bijna) de helft dat het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur wordt gedelegeerd naar de secretaris. Daarmee zijn de politici in sterkere mate vragende partij voor meer delegatie dan de secretarissen, van wie ruim een derde het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur zou

willen uitoefenen. Bij de financieel beheerders is vooral de positieve evolutie opmerkelijk: terwijl in 2009 een kwart wenste dat het budgethouderschap gedelegeerd werd aan de secretaris, loopt dit aandeel anno 2012 op tot 42%.

Stelling 2: In welke mate wenst u dat de secretaris het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur met betrekking tot bepaalde budgetten betreffende activiteitencentra verder delegeert naar andere personeelsleden?

Ook voor de delegatie van het budgethouderschap naar andere personeelsleden is het draagvlak groter bij politici dan bij de secretarissen. Vooral de schepenen lijken hier voorstander van te zijn: ruim 46% pleit voor een delegatie van het budgethouderschap van de secretaris naar het gemeentepersoneel. Ter vergelijking: van de secretarissen wenst een kwart het budgethouderschap verder te delegeren naar de personeelsleden. In vergelijking met 2009 is het draagvlak bij de financieel beheerders voor een delegatie van de secretaris naar het personeel toegenomen. Ter nuancering is het wel belangrijk erop te wijzen dat de meningen van de financieel beheerders verdeeld zijn: terwijl een relatief grote groep van 43% voorstander is van een subdelegatie naar het gemeentepersoneel, is 38% van de financieel beheerders hier geen vragende partij voor.

' In vergelijking met 2009 is het draagvlak bij de financieel beheerders voor een delegatie van de secretaris naar het personeel toegenomen.'

Stelling 3: In welke mate wenst u dat het college van burgemeester en schepenen het budgethouderschap met betrekking tot bepaalde budgetten betreffende activiteitencentra of projecten delegeert aan bepaalde personeelsleden, ook voor aangelegenheden die het dagelijks bestuur te boven gaan?

Over het algemeen zijn de secretarissen de minst sterke voorstanders van een delegatie van het budgethouderschap aan bepaalde personeelsleden. Ook de financieel beheerders lijken zich terughoudend op te stellen. In vergelijking met 2009 is het draagvlak bij de financieel beheerders wel gegroeid. Hoewel het draagvlak bij de burgemeesters en schepenen iets hoger ligt, blijft de groep politici die wenst dat het budgethouderschap gedelegeerd wordt aan bepaalde personeelsleden relatief klein (25%).

Besluit

Het Vlaamse Gemeentedecreet koesterde hoge ambities. Dit artikel maakte een stand van zaken op van de feitelijke invoering van het Gemeentedecreet en onderzocht het draagvlak voor de vernieuwingen bij de lokale actoren aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen van 2012. Een vergelijking met vroegere bevragingen maakte het bovendien mogelijk om de evolutie hierin weer te geven.

'Terwijl de secretarissen over het algemeen kritisch zijn over de werking van de gemeenteraad, evalueren ze de administratieve vernieuwingen positief.'

Wat de implementatie betreft, springen een aantal positieve evoluties in het oog: in vergelijking met de meting van 2008, lijken verschillende vernieuwingen die het decreet doorvoerde anno 2012 meer en meer ingang te vinden in de Vlaamse gemeenten. Echter, verschillende facultatieve vernieuwingen blijven weinig verspreiding kennen. Verder tekent zich op meerdere vlakken een differentiatie af wat de schaalgrootte van de gemeenten betreft en wordt het belang of de impact van verschillende doorgevoerde vernieuwingen (o.m. afsprakennota) door de betrokkenen gerelativeerd.

De positieve evoluties in de implementatie van het decreet, hebben mogelijk positieve gevolgen voor de appreciatie van de vernieuwingen. Resultaten wijzen immers op een verband tussen de implementatie en de appreciatie van het Gemeentedecreet.

Respondenten uit gemeenten waar de invoering van het decreet zich niet beperkte tot de verplichte bepalingen, waren positiever over de vernieuwingen dan de lokale actoren uit andere gemeenten. Zo wordt het decreet in het algemeen en het managementteam in het bijzonder positiever beoordeeld in die gemeenten waar reeds een vorm van managementteam was voor de inwerkingtreding van het decreet. Ook is er een positief verband tussen de loskoppeling van het burgemeesterschap en het voorzitterschap van de gemeenteraad enerzijds en de versterking van het orgaan anderzijds.

Een ander positief signaal aangaande de versterking van de gemeenteraad, is de hogere inschatting van de verschillende rapporten van de financieel beheerder en het college. Toch vertalen deze evoluties zich slechts beperkt in de percepties over de algemene werking van de gemeenteraad. Vooral de sceptische houding van de secretarissen valt op en staat in contrast met de standpunten van de raadsleden. Bovendien is het

draagvlak voor (bijkomende) delegatie van de raad naar het college beperkt bij de raadsleden.

De hertekende relatie tussen de financieel beheerder en de secretaris kan op bijval rekenen bij de secretarissen. In vergelijking met de voorgaande enquête zijn ze niet alleen vaker van mening dat de relatie met de financieel beheerder verbeterd is sinds het Gemeentedecreet, maar geven ze ook aan beter op de hoogte te zijn van het financieel beheer. Daarnaast hechten ze meer belang aan de rapportering van de financieel beheerder.

De evaluatie van de politiek-ambtelijke verhoudingen is eerder ambigu. Zo lijken de secretarissen de eerste signalen waar te nemen van de implementatie van het diensthoofdenmodel en wordt ook het managementteam in globaal positief beoordeeld. Met betrekking tot de delegatie van het budgethouderschap valt daarentegen de terughoudendheid van de secretarissen op. Bij de financieel beheerders is het draagvlak voor deze delegatie fors gestegen ten opzichte van de vorige survey. Ook burgemeesters en schepenen laten zich positiever uit over deze vernieuwing.

Een constante in de analyses betreft de verschillen naargelang de functies. Terwijl de secretarissen over het algemeen kritisch zijn over de werking van de gemeenteraad, evalueren ze de administratieve vernieuwingen positief. Raadsleden zijn daarentegen positiever over de werking van de raad. Wat de financieel beheerders betreft valt hun positievere perceptie over de delegatie van het budgethouderschap op. Ook lijkt hun aanvankelijke scepticisme ten aanzien van het decreet geleidelijk af te nemen. Wel stellen de lokale topambtenaren zich vragen bij de interne capaciteit om het Gemeentedecreet doelmatig te implementeren. De discrepantie tussen het antwoordgedrag van politici en ambtenaren komt verder tot uiting in de stellingen aangaande het diensthoofdenmodel.

'Een ander positief signaal aangaande de versterking van de gemeenteraad, is de hogere inschatting van de verschillende rapporten van de financieel beheerder en het college.'

Daarnaast springen de verschillen tussen de leden van de meerderheid en de oppositie in het oog. Politici die tot de meerderheid behoren, evalueren niet alleen het decreet in zijn totaliteit beter, maar percipiëren ook vaker een sterkere gemeenteraad.

Hoewel deze resultaten een interessant beeld ophangen van de implementatie van het Gemeentedecreet, zijn een aantal randbemerkingen op hun plaats. In de eerste plaats is het belangrijk te benadrukken dat de bovenstaande cijfers slechts percepties

meten. Bovendien zijn de antwoorden vatbaar voor fenomenen van sociale wenselijkheid. Daarnaast stelt het verzamelde data-materiaal ons niet in staat om de invloed van politieke evoluties op te sporen. Bijgevolg wordt in het najaar van 2014 een nieuwe bevraging georganiseerd. Deze laat de onderzoekers bovendien toe om de mogelijke invloed van de beheers- en beleidscyclus (BBC) in kaart te brengen.

De voorgestelde bevindingen vormen een samenvatting uit de volgende publicaties:

- Hennau, S. & Ackaert, J., De implementatie van het Gemeentedecreet anno 2012, Hasselt, Steunpunt Bestuurlijk Organisatie Vlaanderen, 2013, 78p.
- Hennau, S. & Ackaert, J., Lokale klachtenbehandeling in Vlaanderen: implementatie en organisatie, Hasselt, Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen, 2013, 65p.
- Hennau, S. & Ackaert, J., "'It's the culture stupid'. Determinanten van de positie van managementteams in de lokale beleidscyclus", Vlaams Tijdschrift voor Overheidsmanagement, 2013, 6 (4), 31-47.
- Hennau, S. & Ackaert, J., Lokale besturen in verandering? Evoluties in de percepties over het Gemeentedecreet, Hasselt, Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen, 2014, 166p.
- Hennau, S. & Ackaert, J., Percepties over het Gemeentedecreet anno 2012 verklaard. Multivariate analyses, Hasselt, Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen, 2014, 155p.
- De onderzoeksrapporten zijn integraal te downloaden op de website van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen - www.steunpuntbov.be

Nieuw logo Agentschap Binnenlands Bestuur

Vlaanderen heeft sinds dit jaar een nieuwe huisstijl en slogan ('Verbeelding werkt') voor de binnenlandse communicatie van de Vlaamse overheid en Vlaanderen.

Het omvat verschillende basiselementen: de communicatie op verschillende niveaus, het logo ("Verbeelding werkt"), de vormgeving, een eigen lettertype (Flanders Art), het soort foto's... Allen dragen ze er toe bij dat Vlaanderen meer en consequent met één gezicht naar buiten komt.

AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR

Een belangrijk element in de uitvoering van de huisstijl is het verdwijnen van de oude entiteitslogo's. Ze worden vervangen door een typografisch logo. Zo ook bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

De invoering van de nieuwe huisstijl gebeurt geleidelijk. Uiteindelijk zullen alle communicatiemiddelen, van websites tot kledij, er aan voldoen, ook deze BinnenBand.

De nieuwe huisstijl sluit aan bij de eerdere lancering van het nieuwe logo (op 5 juli 2013) en de internationale huisstijl (op 17 januari 2014) en vormt een belangrijk onderdeel van het merkbeleid dat Vlaanderen wil voeren.

Meer informatie over de nieuwe huisstijl: www.ditislvaanderen.be/huisstijl

Tot slot

De communicatiekanalen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur:

- het tijdschrift BinnenBand
- de website www.binnenland.vlaanderen.be
- de digitale nieuwsbrief Binnenl@nd

Het agentschap geeft over belangrijke ontwikkelingen of nieuwe regelgeving publicaties uit. U kunt alle publicaties van het agentschap op de website bestellen of aanvragen:

- monique.hagens@bz.vlaanderen.be
- 02 553 39 63